

Smernice

Smernice 07/2020 o pojmi upravljavec in obdelovalec iz Splošne uredbe o varstvu podatkov

Različica 2.0

Sprejete 7. julija 2021

Zgodovina različic

Različica 2.0	7. julij 2021	Sprejetje smernic po javnem posvetovanju
Različica 1.0	2. september 2020	Sprejetje smernic za javno posvetovanje

POVZETEK

Pojmi upravljavec, skupni upravljavec in obdelovalec imajo ključno vlogo pri uporabi Splošne uredbe o varstvu podatkov 2016/679, saj določajo, kdo je odgovoren za skladnost z različnimi pravili o varstvu podatkov in kako lahko posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, v praksi uresničujejo svoje pravice. Natančen pomen teh pojmov in merila za njihovo pravilno razlago morajo biti dovolj jasni in dosledni v celotnem Evropskem gospodarskem prostoru (EGP).

Pojmi upravljavec, skupni upravljavec in obdelovalec so *funkcionalni* pojmi, katerih namen je dodeliti odgovornosti glede na dejanske vloge strank, in *avtonomni* pojmi v smislu, da bi jih bilo treba razlagati predvsem v skladu s pravom Unije o varstvu podatkov.

Upravljavec

Načeloma ni omejitve glede vrste subjekta, ki lahko prevzame vlogo upravljavca, toda v praksi kot upravljavec navadno deluje organizacija in ne posameznik znotraj nje (na primer glavni izvršni direktor, zaposleni ali član uprave).

Upravljavec je organ, ki *odloča* o posameznih ključnih vidikih obdelave. Upravljanje se lahko opredeli z zakonom ali pa lahko izhaja iz analize dejanskih elementov ali okoliščin primera. Nekatere dejavnosti obdelave se lahko štejejo za neločljivo povezane z vlogo subjekta (delodajalec z zaposlenimi, založnik z naročniki ali združenje s svojimi člani). V številnih primerih lahko pogodbeni pogoji pomagajo določiti upravljavca, čeprav v vseh okoliščinah niso odločilni.

Upravljavec določi namene in sredstva obdelave, tj. *razlog* za *obdelavo* in njen način. Upravljavec mora sprejeti odločitev o namenih in sredstvih, odločitev o nekaterih bolj praktičnih vidikih izvajanja („nebitna sredstva“) pa se lahko prepusti obdelovalcu. Ni nujno, da ima upravljavec dejansko dostop do podatkov, ki se obdelujejo, da bi se štel za upravljavca.

Skupni upravljavci

Do opredelitve skupnih upravljavcev lahko pride, kadar je v obdelavo vključen več kot en akter. Splošna uredba o varstvu podatkov uvaja posebna pravila za skupne upravljavce in določa okvir za urejanje njihovega razmerja. Glavno merilo za obstoj skupnega upravljanja je sodelovanje dveh ali več subjektov pri določitvi namenov in sredstev dejanja obdelave. Sodelovanje je lahko v obliki *skupne odločitve*, ki jo sprejmeta dva ali več subjektov, ali pa temelji na *konvergentnih odločitvah* dveh ali več subjektov, pri čemer odločitve druga drugo dopolnjujejo in so potrebne zato, da obdelava poteka tako, da konkretno vplivajo na določitev namenov in sredstev obdelave. Pomembno merilo je, da obdelava ne bi bila mogoča brez sodelovanja obeh strank v smislu, da je obdelava, ki jo izvede posamezna stranka, neločljiva, tj. neločljivo povezana. Sodelovanje mora na eni strani vključevati določitev namenov, na drugi strani pa sredstev.

Obdelovalec

Obdelovalec je fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo, ki obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca. Obstajata dva osnova pogoja za opredelitev obdelovalca: da je ločen subjekt glede na upravljavca in da obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca.

Obdelovalec ne sme obdelovati podatkov drugače kot v skladu z upravljavčevimi navodili. Upravljavčeva navodila lahko kljub temu dopuščajo nekaj proste presoje o tem, kako najbolj upoštevati upravljavčeve interese, da lahko obdelovalec izbere najprimernejša tehnična in organizacijska sredstva. Vendar pa obdelovalec krši Splošno uredbo o varstvu podatkov, če upravljavčevih navodil ne

upošteva in začne določati svoje namene in sredstva obdelave. V tem primeru se v zvezi z navedeno obdelavo obdelovalec šteje za upravljavca in zanj lahko veljajo sankcije zaradi neupoštevanja upravljavčevih navodil.

Razmerje med upravljavcem in obdelovalcem

Upravljavec lahko uporablja zgolj obdelovalce, ki zagotavljajo zadostna jamstva za izvajanje ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov, tako da obdelava izpolnjuje zahteve iz Splošne uredbe o varstvu podatkov. Elementi, ki jih je treba upoštevati, so lahko obdelovalčevo strokovno znanje (na primer tehnično strokovno znanje v zvezi z varnostnimi ukrepi in kršitvami varstva podatkov); obdelovalčeva zanesljivost; obdelovalčevi viri in njegova zavezanost k odobrenemu kodeksu ravnanja ali mehanizmu potrjevanja.

Obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvaja obdelovalec, mora urejati pogodba ali drug pravni akt, ki mora biti v pisni obliki, vključno z elektronsko obliko, in zavezujoč. Upravljavec in obdelovalec lahko skleneta svojo pogodbo, ki vključuje vse obvezne elemente, ali pa se v celoti ali delno sklicujeta na standardna pogodbeno določila.

V Splošni uredbi o varstvu podatkov so naštetih elementi, ki morajo biti določeni v pogodbi o obdelavi. Vendar pa v tej pogodbi ne smejo biti zgolj ponovljene določbe iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, ampak morajo biti vključene podrobnejše, konkretne informacije o tem, kako bodo izpolnjene zahteve in kakšna stopnja varnosti je potrebna za obdelavo osebnih podatkov, ki so predmet pogodbe o obdelavi.

Razmerje med skupnimi upravljavci

Skupni upravljavci pregledno z medsebojnim dogovorom določijo dolžnosti vsakega od njih z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s Splošno uredbi o varstvu podatkov. Pri določitvi dolžnosti vsakega od njih je treba zlasti upoštevati uresničevanje pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in naloge glede zagotavljanja informacij. Poleg tega je pri porazdelitvi odgovornosti treba upoštevati druge upravljavčeve obveznosti, kot so tiste v zvezi s splošnimi načeli o varstvu podatkov, pravno podlago, varnostnimi ukrepi, obveznostjo uradnega obveščanja o kršitvi varstva podatkov, ocenami učinka v zvezi z varstvom podatkov, uporabo obdelovalcev, prenosi v tretje države ter stiki s posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, in nadzornimi organi.

Vsak skupni upravljavec je dolžan poskrbeti za to, da imajo pravno podlago za obdelavo in da se podatki nadalje ne obdelujejo na način, ki ni združljiv z nameni, za katere jih je upravljavec, ki izmenjuje podatke, prvotno zbral.

Splošna uredba o varstvu podatkov ne določa pravne oblike ureditve med skupnimi upravljavci. Evropski odbor za varstvo podatkov zaradi pravne varnosti ter za zagotavljanje preglednosti in odgovornosti priporoča, da se doseže dogovor v obliki zavezujočega dokumenta, kot je pogodba ali drug pravno zavezujoč akt, v skladu s pravom Unije ali države članice, ki velja za upravljavce.

Dogovor ustrezno odraža vlogo vsakega od skupnih upravljavcev in njegovo razmerje do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, vsebina dogovora pa se da na voljo posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, lahko ne glede na pogoje dogovora uresničujejo svoje pravice glede vsakega od upravljavcev in proti vsakemu od njih. Za nadzorne organe pogoji dogovora niso zavezujoči bodisi glede vprašanja opredelitve strank kot skupnih upravljavcev bodisi glede določene kontaktne točke.

KAZALO

POVZETEK	3
UVOD	7
DEL I – POJMI	8
1 SPLOŠNE UGOTOVITVE	8
2 OPREDELITEV UPRAVLJAVCA	9
2.1 Opredelitev upravljavca	9
2.1.1 „Fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo“	10
2.1.2 „Določa“	10
2.1.3 „Sam ali skupaj z drugimi“	13
2.1.4 „Nameni in sredstva“	13
2.1.5 „Obdelava osebnih podatkov“	16
3 OPREDELITEV SKUPNIH UPRAVLJAVCEV	17
3.1 Opredelitev skupnih upravljavcev	17
3.2 Obstoje skupnega upravljanja	18
3.2.1 Splošne ugotovitve	18
3.2.2 Ocena sodelovanja	18
3.2.3 Primeri, v katerih ni skupnega upravljanja	23
4 OPREDELITEV OBDELOVALCA	24
5 OPREDELITEV TRETJE OSEBE/UPORABNIKA	27
DEL II – POSLEDICE DODELITVE RAZLIČNIH VLOG	29
1 RAZMERJE MED UPRAVLJAVCEM IN OBDELOVALCEM	29
1.1 Izbira obdelovalca	29
1.2 Oblika pogodbe ali drugega pravnega akta	30
1.3 Vsebina pogodbe ali drugega pravnega akta	33
1.3.1 <i>Obdelovalec mora obdelovati podatke samo po dokumentiranih navodilih upravljavca (člen 28(3)(a) Splošne uredbe o varstvu podatkov)</i>	34
1.3.2 <i>Obdelovalec mora zagotoviti, da so osebe, ki so pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov, zavezane k zaupnosti ali jih k zaupnosti zavezuje ustrezen zakon (člen 28(3)(b) Splošne uredbe o varstvu podatkov)</i>	35
1.3.3 <i>Obdelovalec mora sprejeti vse ukrepe, potrebne v skladu s členom 32 (člen 28(3)(c) Splošne uredbe o varstvu podatkov)</i>	36
1.3.4 <i>Obdelovalec mora spoštovati pogoje iz člena 28(2) in 28(4) za zaposlitev drugega obdelovalca (člen 28(3)(d) Splošne uredbe o varstvu podatkov).</i>	36

1.3.5	<i>Obdelovalec mora upravljavcu pomagati pri izpolnjevanju njegovih obveznosti, da odgovori na zahteve za uresničevanje pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki (člen 28(3)(e) Splošne uredbe o varstvu podatkov).</i>	37
1.3.6	<i>Obdelovalec mora upravljavcu pomagati pri izpolnjevanju obveznosti v skladu s členi 32 do 36 (člen 28(3)(f) Splošne uredbe o varstvu podatkov).</i>	37
1.3.7	<i>Obdelovalec mora po zaključku dejavnosti obdelave v skladu z odločitvijo upravljavca izbrisati ali vrniti vse osebne podatke upravljavcu in izbrisati obstoječe kopije (člen 28(3)(g) Splošne uredbe o varstvu podatkov).</i>	38
1.3.8	<i>Obdelovalec mora dati na voljo upravljavcu vse informacije, potrebne za dokazovanje izpolnjevanja obveznosti iz člena 28, ter upravljavcu ali drugemu revizorju, ki ga pooblasti upravljavec, omogočiti izvajanje revizij, tudi pregledov, in pri njih sodelovati (člen 28(3)(h) Splošne uredbe o varstvu podatkov).</i>	39
1.4	Navodila, ki kršijo pravo varstva podatkov	40
1.5	Postopek o določitvi namenov in sredstev obdelave	40
1.6	Podobdelovalci	40
2	POSLEDICE SKUPNEGA UPRAVLJANJA	42
2.1	Določitev dolžnosti vsakega od skupnih upravljavcev na pregleden način z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov	42
2.2	Dodelitev odgovornosti je treba izvesti z dogovorom.	44
2.2.1	Oblika dogovora	44
2.2.2	Obveznosti do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki	45
2.3	Obveznosti do organov za varstvo podatkov	47

Evropski odbor za varstvo podatkov je –

ob upoštevanju člena 70(1)(e) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: Splošna uredba o varstvu podatkov),

ob upoštevanju Sporazuma EGP ter zlasti Priloge XI in Protokola 37 k Sporazumu EGP, kakor je bil spremenjen s Sklepom Skupnega odbora EGP št. 154/2018 z dne 6. julija 2018¹,

ob upoštevanju členov 12 in 22 svojega poslovnika,

ob čemer je pripravljalo delo pri pripravi teh smernic za ugotavljanje najbolj perečih izzivov vključevalo zbiranje podatkov od deležnikov v pisni obliki in na srečanju deležnikov;

SPREJEL NASLEDNJE SMERNICE:

UVOD

1. Namen tega dokumenta je zagotoviti smernice o pojmi upravljavec in obdelovalec na podlagi pravil Splošne uredbe o varstvu podatkov o opredelitvah iz člena 4 in določb o obveznostih iz poglavja IV. Glavni cilj je pojasniti pomen pojmov ter jasno opredeliti različne vloge in porazdelitev odgovornosti med temi akterji.
2. Pojem upravljavec in njegovo medsebojno vplivanje s pojmom obdelovalec imata ključno vlogo pri uporabi Splošne uredbe o varstvu podatkov, saj določata, kdo je odgovoren za skladnost z različnimi pravili o varstvu podatkov in kako lahko posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, v praksi uresničujejo svoje pravice. Splošna uredba o varstvu podatkov izrecno uvaja načelo odgovornosti, tj. upravljavec je odgovoren za skladnost z načeli, ki se nanašajo na obdelavo osebnih podatkov iz člena 5, in je to skladnost tudi zmožen dokazati. Splošna uredba o varstvu podatkov uvaja tudi podrobnejša pravila o uporabi obdelovalca(-cev), obravnavane pa so nekatere določbe o obdelavi osebnih podatkov ne samo v zvezi z upravljavci, ampak tudi obdelovalci.
3. Zato je zelo pomembno, da so natančen pomen teh pojmov in merila za njihovo pravilno uporabo dovolj jasni ter da se uporabljajo po vsej Evropski uniji in v EGP.
4. Delovna skupina iz člena 29 je v svojem mnenju 1/2010 (WP 169)² izdala smernice v zvezi s pojmom upravljavec in obdelovalec ter zagotovila pojasnila in konkretne primere glede teh pojmov. Od začetka veljavnosti Splošne uredbe o varstvu podatkov je bilo postavljenih veliko vprašanj o tem, koliko je ta uredba spremenila pojma upravljavec in obdelovalec ter vlogo vsakega od njiju. Vprašanja so se nanašala zlasti na vsebino in pomen pojma skupno upravljanje (na primer kot je določeno v členu 26 Splošne uredbe o varstvu podatkov) in na posebne obveznosti za obdelovalce iz poglavja IV (na primer kot je določeno v členu 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov). Ker Evropski odbor za varstvo podatkov priznava, da je za dejansko uporabo pojmov potrebno dodatno pojasnilo, meni, da so potrebne bolj poglobljene in podrobnejše smernice za zagotavljanje doslednega in usklajenega pristopa po vsej

¹ Sklice na „države članice“ v tem dokumentu je treba razumeti kot sklice na „države članice EGP“.

² Mnenje Delovne skupine iz člena 29 1/2010 o pojmi „upravljavec“ in „obdelovalec“, sprejeto 16. februarja 2010, 264/10/SL, WP 169.

Evropski uniji in v EGP. Te smernice nadomeščajo prejšnje mnenje Delovne skupine iz člena 29 o teh pojmi (WP 169).

5. Te smernice v delu I obravnavajo opredelitve različnih pojmov upravljavec, skupni upravljavci, obdelovalec in tretja oseba oziroma uporabnik. V delu II so navedene nadaljnje smernice o posledicah, povezanih z različnimi vlogami upravljavca, skupnih upravljavcev in obdelovalca.

DEL I – POJMI

1 SPLOŠNE UGOTOVITVE

6. Splošna uredba o varstvu podatkov v členu 5(2) izrecno uvaja načelo odgovornosti, ki pomeni, da:
 - je upravljavec *odgovoren za skladnost* z načeli iz člena 5(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov; in
 - je zmožen *dokazati skladnost* z načeli iz člena 5(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Delovna skupina iz člena 29 je to načelo opisala v svojem mnenju,³ zato tukaj ne bo podrobneje obravnavano.

7. Cilj vključitve načela odgovornosti v Splošno uredbu o varstvu podatkov, zato da postane osrednje načelo, je bil poudariti, da morajo upravljavci podatkov izvajati ustrezne in učinkovite ukrepe ter biti zmožni dokazati skladnost.⁴
8. Načelo odgovornosti je podrobneje razdelano v členu 24, ki določa, da upravljavec izvede ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, da zagotovi in je zmožen **dokazati**, da obdelava poteka v skladu s Splošno uredbu o varstvu podatkov. Ti ukrepi se po potrebi pregledajo in dopolnijo. Načelo odgovornosti se kaže tudi v členu 28, ki določa upravljavčeve obveznosti, kadar zaposli obdelovalca.
9. Načelo odgovornosti se nanaša neposredno na upravljavca. Nekatera podrobnejša pravila pa se nanašajo na upravljavce in obdelovalce, kot so pravila o pooblastilih nadzornih organov iz člena 58. Upravljavcem in obdelovalcem se lahko naloži globa v primeru neupoštevanja obveznosti iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki se nanašajo nanje, oboji pa neposredno odgovarjajo nadzornim organom v skladu z obveznostjo, da vodijo in na zahtevo zagotovijo ustrezno dokumentacijo, sodelujejo v primeru preiskave in upoštevajo upravne odredbe. Ob tem je treba opozoriti, da morajo obdelovalci vselej upoštevati upravljavčeva navodila in delovati le v skladu z njimi.
10. Zaradi načela odgovornosti, skupaj z drugimi, podrobnejšimi pravili o spoštovanju Splošne uredbe o varstvu podatkov in porazdelitvi odgovornosti, je zato treba opredeliti različne vloge več akterjev, vključenih v dejavnost obdelave osebnih podatkov.
11. Splošna ugotovitev glede pojmov upravljavec in obdelovalec iz Splošne uredbe o varstvu podatkov je, da se v primerjavi z Direktivo 95/46/ES nista spremenila in da merila za dodelitev različnih vlog na splošno ostajajo enaka.

³ Mnenje Delovne skupine iz člena 29 3/2010 o načelu odgovornosti, sprejeto 13. julija 2010, 00062/10/SL WP 173.

⁴ Uvodna izjava 74 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

12. Pojma upravljavec in obdelovalec sta *funkcionalna* pojma: njun namen je dodeliti odgovornosti v skladu z dejanskimi vlogami strank.⁵ To pomeni, da se mora pravni status akterja bodisi kot „upravljavca“ bodisi kot „obdelovalca“ načeloma določiti z njegovimi dejanskimi dejavnostmi v posebnem položaju, ne pa na podlagi uradnega imenovanja akterja za „upravljavca“ ali „obdelovalca“ (na primer v pogodbi).⁶ To pomeni, da mora dodelitev vlog navadno izhajati iz analize dejanskih elementov ali okoliščin primera in da pogajanje o njej ni mogoče.
13. Pojma upravljavec in obdelovalec sta tudi *avtonomna* pojma v smislu, da čeprav lahko zunanji pravni viri pomagajo pri opredelitvi, kdo je upravljavec, bi ga bilo treba razlagati predvsem v skladu s pravom Unije o varstvu podatkov. V pojem upravljavec ne smejo posegati drugi, včasih nasprotujoči si ali prekrivajoči pojmi z drugih področij prava, kot sta ustvarjalec ali imetnik pravice na področju pravic intelektualne lastnine ali konkurenčnega prava.
14. Ker je osnovni cilj dodelitve vloge upravljavca zagotoviti odgovornost ter učinkovito in celovito varstvo osebnih podatkov, je treba pojem „upravljavec“ razlagati dovolj široko, s čim večjim poudarkom na učinkovitem in celovitem varstvu posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki,⁷ z zagotovitvijo polnega učinka prava Unije o varstvu podatkov, preprečitvijo pravnih praznin in morebitnega izogibanja pravilom brez hkratnega zmanjševanja vloge obdelovalca.

2 OPREDELITEV UPRAVLJAVCA

2.1 Opredelitev upravljavca

15. V členu 4(7) Splošne uredbe o varstvu podatkov upravljavec pomeni
- „fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki samo ali skupaj z drugimi, določa namene in sredstva obdelave osebnih podatkov; kadar namene in sredstva obdelave določa pravo Unije ali pravo države članice, se lahko upravljavec ali posebna merila za njegovo imenovanje določijo s pravom Unije ali s pravom države članice“.***
16. Opredelitev upravljavca vsebuje pet glavnih elementov, ki bodo v teh smernicah analizirani ločeno. To so:
- „fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo“
 - „določa“
 - „sam ali skupaj z drugimi“
 - „nameni in sredstva“
 - „obdelava osebnih podatkov“.

⁵ Mnenje Delovne skupine iz člena 29 1/2010, WP 169, str. 9.

⁶ Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Mengozzija v zadevi *Jehovove priče*, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:57, točka 68 („Za določitev „upravljavca“ v smislu Direktive 95/46 se nagibam k temu [...], da bi pretirani formalizem omogočil enostavno izogibanje določbam Direktive 95/46 in da se je zato treba pri presoji [...] opreti bolj na dejansko analizo kot na formalno.“)

⁷ Sodišče EU, zadeva C-131/12, *Google Spain SL in Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) in Mariu Costeji Gonzálezu*, sodba z dne 13. maja 2014, točka 34; Sodišče EU, zadeva C-210/16, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, sodba z dne 5. junija 2018, točka 28; Sodišče EU, zadeva C-40/17, *Fashion ID GmbH & Co.KG proti Verbraucherzentrale NRW eV*, sodba z dne 29. julija 2019, točka 66.

2.1.1 „Fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo“

17. Prvi element se nanaša na vrsto subjekta, ki je lahko upravljavec. V skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov je upravljavec „fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo“. To pomeni, da načeloma ni omejitve glede vrste subjekta, ki lahko prevzame vlogo upravljavca. Lahko je organizacija, pa tudi posameznik ali skupina posameznikov.⁸ Toda v praksi je navadno organizacija in ne posameznik znotraj nje (na primer glavni izvršni direktor, zaposleni ali član uprave) tista, ki deluje kot upravljavec v smislu Splošne uredbe o varstvu podatkov. Kar zadeva obdelavo podatkov znotraj skupine podjetij, je treba posebno pozornost nameniti vprašanju, ali lahko ustanovitev deluje kot upravljavec ali obdelovalec, na primer kadar obdeluje podatke v imenu matične družbe.
18. Podjetja in javni organi včasih imenujejo določeno osebo za izvajanje dejavnosti obdelave. Tudi če se imenuje določena fizična oseba za zagotavljanje skladnosti s pravili o varstvu podatkov, ta oseba ne bo upravljavec, ampak bo delovala v imenu pravnega subjekta (podjetja ali javnega organa), ki bo v vlogi upravljavca dejansko odgovoren v primeru kršitve pravil. Podobno če ima posamezen oddelek ali enota organizacije operativno odgovornost za zagotavljanje skladnosti za določeno dejavnost obdelave, to ne pomeni, da ta oddelek ali enota (in ne celotna organizacija) postane upravljavec.

Primer:

Oddelek za trženje družbe ABC začne oglaševalsko kampanjo za promocijo svojih proizvodov. Oddelek za trženje odloči o vrsti kampanje, sredstvih, ki se uporabijo (e-pošta, družabna omrežja itd.), ciljnih kupcih in podatkih, ki se uporabijo, da bo kampanja čim uspešnejša. Tudi če bi oddelek za trženje deloval s precejšnjo neodvisnostjo, se bo družba ABC načeloma štela za upravljavca, ko začne oglaševalsko kampanjo in ta poteka v okviru njenih poslovnih dejavnosti in za njene namene.

19. Načeloma se lahko predpostavlja, da vsaka obdelava osebnih podatkov, ki jo opravijo zaposleni v okviru dejavnosti organizacije, poteka pod nadzorom te organizacije.⁹ V izjemnih primerih pa se lahko zgodi, da se zaposleni odloči za uporabo osebnih podatkov za lastne namene, pri čemer nezakonito prekorači dodeljeno pristojnost (na primer da ustanovi lastno podjetje ali podobno). Zato je dolžnost organizacije kot upravljavca, da poskrbi za ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, vključno na primer z usposabljanjem in obveščanjem zaposlenih za zagotovitev skladnosti s Splošno uredbo o varstvu podatkov.¹⁰

2.1.2 „Določa“

20. Drugi element pojma upravljavec se nanaša na upravljavčev *vpliv* na obdelavo z izvajanjem *pristojnosti odločanja*. Upravljavec je organ, ki *odloča* o nekaterih ključnih elementih v zvezi z obdelavo. To upravljanje se lahko opredeli z zakonom ali pa lahko izhaja iz analize dejanskih elementov ali okoliščin primera. Proučiti je treba konkretna zadevna dejanja obdelave in ugotoviti, kdo jih določa, tako da se najprej obravnavajo naslednja vprašanja: „Zakaj poteka ta obdelava?“ in „Kdo je sprejel odločitev, da mora obdelava potekati za določen namen?“.

⁸ Sodišče EU je na primer v svoji sodbi v zadevi *Jehovove priče*, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551, točka 75, menilo, da je verska skupnost Jehovovih prič delovala kot obdelovalec, skupaj s svojimi posameznimi člani. Sodba v zadevi *Jehovove priče*, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551, točka 75.

⁹ Zaposleni, ki imajo dostop do osebnih podatkov znotraj organizacije, se na splošno ne štejejo za „upravljavce“ ali „obdelovalce“, ampak za „osebe, ki delujejo pod nadzorom upravljavca ali obdelovalca“ v smislu člena 29 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

¹⁰ Člen 24(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Okoliščine, ki lahko ustvarijo nadzor

21. Ker je pojem upravljavec funkcionalni pojem, bolj kot na **formalni analizi temelji na analizi dejstev**. Za analizo se lahko uporabijo določena splošna pravila in praktične domneve za vodenje in poenostavitev postopka. Večinoma je mogoče preprosto in jasno opredeliti „organ, ki določa“, ob upoštevanju posameznih pravnih in/ali dejanskih okoliščin, iz katerih je praviloma lahko razviden „vpliv“, razen če drugi elementi ne kažejo nasprotno. Razlikovati je mogoče med dvema kategorijama primerov: (1) nadzor, ki izhaja iz *zakonskih določb*; in (2) nadzor, ki izhaja iz *dejanskega vpliva*.

1) Nadzor, ki izhaja iz zakonskih določb

22. Obstajajo primeri, kadar lahko nadzor izhaja iz izrecne zakonske pristojnosti, na primer če so upravljavec ali posebna merila za njegovo imenovanje določeni z nacionalnim pravom ali pravom Unije. Člen 4(7) namreč navaja, da „*kadar namene in sredstva obdelave določa pravo Unije ali pravo države članice, se lahko upravljavec ali posebna merila za njegovo imenovanje določijo s pravom Unije ali pravom države članice.*“ Člen 4(7) se nanaša samo na „upravljavca“ v edninski obliki, po mnenju Evropskega odbora za varstvo podatkov pa lahko Unija ali država članica določi tudi več kot enega upravljavca, morda celo skupne upravljavce.
23. Če je upravljavec posebej zakonsko opredeljen, bo to odločilno za ugotovitev o tem, kdo deluje kot upravljavec. To pomeni, da je zakonodajalec za upravljavca določil subjekt, ki je dejansko zmožen izvajati nadzor. V nekaterih državah nacionalna zakonodaja določa, da so za obdelavo osebnih podatkov odgovorni javni organi v okviru svojih nalog.
24. Vendar pa pogosteje zakon namesto neposrednega imenovanja upravljavca ali določitve meril za njegovo imenovanje nekomu določi nalogo ali mu naloži dolžnost, da zbira in obdeluje določene podatke. V teh primerih pogosto zakon določa namen obdelave. Upravljavec je navadno tisti, ki ga določi zakon za uresničitev tega namena, te javne naloge. To bi veljalo takrat, kadar subjekt, ki so mu zaupane določene javne naloge (na primer socialna varnost), ki jih ni mogoče opraviti brez zbiranja vsaj nekaterih osebnih podatkov, za izpolnitev teh javnih nalog vzpostavi podatkovno zbirko ali register. V tem primeru zakon, čeprav posredno, določa, kdo je upravljavec. Na splošno lahko zakon naloži obveznost bodisi javnim bodisi zasebnim subjektom, da shranjujejo ali zagotavljajo določene podatke. Ti subjekti se navadno štejejo za upravljavce v zvezi z obdelavo, ki je potrebna za izvršitev te obveznosti.

Primer: Zakonske določbe

Nacionalna zakonodaja države A določa, da morajo občinski organi zagotavljati socialne dajatve, kot so mesečna plačila državljanom glede na njihov finančni položaj. Občinski organi morajo za izvršitev teh plačil zbrati in obdelati podatke o finančnih okoliščinah prosilcev. Čeprav v zakonu ni izrecno navedeno, da so občinski organi upravljavci za to obdelavo, to implicitno izhaja iz zakonskih določb.

2) Nadzor, ki izhaja iz dejanskega vpliva

25. Zaradi neobstoja nadzora, ki izhaja iz zakonskih določb, je treba opredelitev stranke za upravljavca določiti na podlagi ocene dejanskih okoliščin, povezanih z obdelavo. Upoštevati je treba vse ustrezne dejanske okoliščine, da se ugotovi, ali ima posamezen subjekt odločilen vpliv v zvezi z obdelavo zadevnih osebnih podatkov.
26. Nujnost presoje dejstev prav tako pomeni, da vloga upravljavca ne izhaja iz vrste subjekta, ki obdeluje podatke, ampak iz njegovih konkretnih dejavnosti v določenem okviru. Povedano drugače, isti subjekt lahko hkrati deluje kot upravljavec za nekatera dejanja obdelave in kot obdelovalec za druga,

opredelitev za upravljavca ali obdelovalca pa je treba oceniti v zvezi z vsako določeno dejavnostjo obdelave podatkov.

27. Dejavnosti obdelave se lahko v praksi štejejo za neločljivo povezane z vlogo ali dejavnostmi subjekta, kar na koncu vključuje odgovornosti z vidika varstva podatkov. Razlog so lahko splošnejše zakonske določbe ali ustaljena pravna praksa na različnih področjih (civilno pravo, gospodarsko pravo, delovno pravo itd.). V tem primeru bodo obstoječe tradicionalne vloge in strokovno znanje, ki navadno pomenijo določeno odgovornost, pomagali pri opredelitvi upravljavca, na primer: delodajalec v povezavi z obdelavo osebnih podatkov o svojih zaposlenih, izdajatelj, ki obdeluje osebne podatke o svojih naročnikih, ali združenje, ki obdeluje osebne podatke o svojih članih ali donatorjih. Če subjekt sodeluje pri obdelavi osebnih podatkov v okviru interakcij s svojimi zaposlenimi, kupci ali člani, je v splošnem on tisti, ki določi namen in sredstva v zvezi z obdelavo, zato deluje kot upravljavec v smislu Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Primer: Odvetniške pisarne

Družba ABC najame odvetniško pisarno, da jo zastopa v sporu. Odvetniška pisarna mora za izvedbo te naloge obdelati osebne podatke, povezane z zadevo. Razlogi za obdelavo osebnih podatkov so pooblastila odvetniške pisarne za zastopanje stranke na sodišču. Ta pooblastila pa niso posebej namenjena obdelavi osebnih podatkov. Odvetniška pisarna deluje z znatno stopnjo neodvisnosti, na primer pri odločanju o tem, katere informacije uporabiti in kako, podjetje stranke pa ne daje nobenih navodil glede obdelave osebnih podatkov. Obdelava, ki jo izvaja odvetniška pisarna za izpolnitev naloge kot pravna zastopnica podjetja, je torej povezana s funkcionalno vlogo odvetniške pisarne, zato se šteje za upravljavca za to obdelavo.

Primer: Telekomunikacijski operaterji¹¹:

Zagotavljanje elektronske komunikacijske storitve, kot je storitev elektronske pošte, vključuje obdelavo osebnih podatkov. Ponudnik teh storitev se navadno šteje za upravljavca v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, potrebnih za izvajanje same storitve (na primer podatki o prometu in za zaračunavanje storitev). Če je omogočiti prenos e-poštnih sporočil ponudnikov edini namen in vloga, se ponudnik ne šteje za upravljavca v zvezi z osebnimi podatki, ki jih vsebuje sporočilo. Navadno se bo za upravljavca v zvezi s kakršnimi koli osebnimi podatki, ki jih vsebuje sporočilo, štela oseba, od katere sporočilo izvira, ne pa ponudnik storitve prenosa.

28. V številnih primerih lahko ocena pogodbenih pogojev med strankama omogoči določitev stranke (ali strank), ki deluje kot upravljavec. Tudi če v pogodbi ni navedeno, kdo je upravljavec, lahko vsebuje dovolj elementov, da je mogoče ugotoviti, kdo izvaja vlogo sprejemanja odločitev v zvezi z nameni in sredstvi obdelave. Prav tako je mogoče, da pogodba vsebuje izrecno izjavo glede identitete upravljavca. Če ni razloga za dvom o tem, da to ustrezno odraža resničnost, ni nič narobe z izpolnjevanjem pogojev pogodbe. Toda pogoji pogodbe niso odločilni v vseh okoliščinah, ker bi to preprosto omogočilo strankam, da odgovornost dodelijo, kot jim ustreza. Ni mogoče bodisi postati upravljavec bodisi se izogniti obveznostim upravljavca preprosto z oblikovanjem pogodbe na določen način, pri čemer dejanske okoliščine kažejo drugače.

¹¹ Po mnenju Evropskega odbora za varstvo podatkov je ta primer, pred tem vključen v uvodno izjavo (47) Direktive 95/46/ES, upošteven v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov.

29. Če ena stranka dejansko odloča, zakaj in kako se obdelujejo osebni podatki, bo ta stranka upravljavec, tudi če je v pogodbi navedeno, da je obdelovalec. Prav tako se subjekt ne šteje za obdelovalca z vidika zakonodaje, ki ureja varstvo podatkov, če je v poslovni pogodbi uporabljen pojem „podizvajalec“.¹²
30. V skladu s pristopom, utemeljenim na dejstvih, beseda „določa“ pomeni, da je upravljavec subjekt, ki ima dejansko odločilen vpliv na namene in sredstva obdelave. Pogodba o obdelavi navadno določa, kdo je stranka, ki navodila določa (upravljavec), in stranka, ki jih prejme (obdelovalec). Tudi če obdelovalec ponudi storitev, ki je predhodno opredeljena na določen način, je treba upravljavcu predstaviti podroben opis storitve, ta pa mora sprejeti končno odločitev, da potrdi način izvedbe obdelave in po potrebi zahteva spremembe. Poleg tega obdelovalec brez predhodne odobritve upravljavca pozneje ne more spremeniti bistvenih elementov obdelave.

Primer: Standardizirana storitev shranjevanja v oblaku

Velik ponudnik shranjevanja v oblaku strankam ponuja možnost shranjevanja velikih količin osebnih podatkov. Storitev je popolnoma standardizirana, stranke pa imajo malo ali nič možnosti za prilagoditev storitve. Ponudnik storitev v oblaku enostransko določi in zapiše pogoje pogodbe, ki jih stranki zagotavlja na osnovi „vzemi ali pusti“. Družba X se odloči, da bo uporabila ponudnika storitev v oblaku za shranjevanje osebnih podatkov, ki se nanašajo na njene kupce. Družba X se bo še vedno štela za upravljavca glede na svojo odločitev, da bo uporabila tega ponudnika storitev v oblaku za obdelavo osebnih podatkov za svoje namene. Če ponudnik storitev v oblaku osebnih podatkov ne obdela za lastne namene in shranjuje podatke le v imenu svojih strank ter v skladu z navodili, se bo ponudnik storitev štel za obdelovalca.

2.1.3 „Sam ali skupaj z drugimi“

31. Člen 4(7) priznava, da lahko „namene in sredstva“ obdelave določi več kot en akter. Navaja, da je upravljavec akter, ki „sam ali skupaj z drugimi“ določa namene in sredstva obdelave. To pomeni, da lahko več različnih subjektov deluje kot upravljavci za isto obdelavo, za vsakega od njih pa veljajo veljavne določbe o varstvu podatkov. V skladu s tem je lahko organizacija še vedno upravljavec, tudi če ne sprejema vseh odločitev o namenih in sredstvih. Merila za skupno upravljanje in stopnja, do katere dva ali več akterjev skupaj izvajajo nadzor, so lahko različni, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.¹³

2.1.4 „Nameni in sredstva“

32. Četrty element opredelitve upravljavca se nanaša na predmet upravljavčevega vpliva, in sicer na „namene in sredstva“ obdelave. Je vsebinski del pojma upravljavec: kaj bi morala stranka določiti, da bi se štela za upravljavca.
33. V slovarjih je „namen“ opredeljen kot „pričakovani rezultat, ki se želi doseči ali ki usmerja načrtovana dejanja“, „sredstvo“ pa kot „način doseganja rezultata ali uresničevanja cilja“.
34. Splošna uredba o varstvu podatkov ugotavlja, da je treba podatke zbrati za določene, izrecne in zakonite namene ter da se ne smejo nadalje obdelovati na način, ki ni združljiv s temi nameni. Določitev „namena“ obdelave in „sredstev“ za njihovo doseg je zato posebej pomembna.

¹² Glej, na primer, Mnenje 10/2006 Delovne skupine iz člena 29 o obdelavi osebnih podatkov, ki jo izvaja Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT), z dne 22. novembra 2006, WP 128, str. 11.

¹³ Glej del I, oddelek 3 („Opredelitev skupnih upravljavcev“).

35. Določitev namenov in sredstev pomeni odločitev tako o „razlogu“ za kot o „načinu“ obdelave:¹⁴ v zvezi z določenim dejanjem obdelave je upravljavec akter, ki je določil, *zakaj* obdelava poteka (tj., „s kakšnim namenom“; ali „zakaj“) in *kako* doseči ta cilj (tj. katera sredstva uporabiti za dosego cilja). Fizična ali pravna oseba, ki ima tak vpliv na obdelavo osebnih podatkov, s tem sodeluje pri določitvi namenov in sredstev navedene obdelave v skladu z opredelitvijo iz člena 4(7) Splošne uredbe o varstvu podatkov.¹⁵
36. Upravljavec mora sprejeti odločitev tako o namenu kot tudi o sredstvih obdelave, kot je opisano v nadaljevanju. Zato za upravljavca ne more biti dovolj, če zgolj določi namen. Odločiti mora tudi o sredstvih obdelave. Po drugi strani pa stranka, ki deluje kot obdelovalec, ne more nikoli določiti namena obdelave.
37. Če v praksi upravljavec zaposli obdelovalca za izvedbo obdelave v njegovem imenu, to pogosto pomeni, da mora biti obdelovalec sposoben sam sprejeti nekatere odločitve o tem, kako izvajati obdelavo. Evropski odbor za varstvo podatkov priznava, da ima lahko obdelovalec nekaj manevrskega prostora tudi za sprejetje nekaterih odločitev v zvezi z obdelavo. Zaradi tega je treba zagotoviti smernice o tem, kakšna **raven vpliva na** „razlog“ in „način“ bi morala zadoščati, da se subjekt šteje za upravljavca, in koliko lahko obdelovalec sam sprejema odločitve.
38. Ko en subjekt jasno določi namene in sredstva, drugemu subjektu pa zaupa dejavnosti obdelave, kar pomeni izvedbo njegovih podrobnih navodil, je primer jasen in ni dvoma, da je treba drugi subjekt šteti za obdelovalca, prvi subjekt pa je upravljavec.

Bistvena proti nebistvenim sredstvom

39. Vprašanje je, kje potegniti mejo med odločitvami, ki so prihranjene za upravljavca, in odločitvami, ki jih je mogoče prepustiti presoji obdelovalca. Jasno je, da mora odločitve o namenu obdelave vedno sprejemati upravljavec.
40. Glede določitve sredstev je mogoče razlikovati med bistvenimi in nebistvenimi sredstvi. „Bistvena sredstva“ so tradicionalno in inherentno prihranjena za upravljavca. Nebistvena sredstva lahko določi tudi obdelovalec, bistvena pa mora določiti upravljavec. „Bistvena sredstva“ so sredstva, ki so tesno povezana z namenom in obsegom obdelave, kot so vrsta osebnih podatkov, ki se obdelujejo („*kateri podatki se obdelujejo?*“), trajanje obdelave („*kako dolgo se obdelujejo?*“), kategorije uporabnikov („*kdo ima dostop do njih?*“) in kategorije posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki („*čigavi osebni podatki se obdelujejo?*“). Bistvena sredstva so skupaj z namenom obdelave vedno tesno povezana z vprašanjem, ali je obdelava zakonita, potrebna in sorazmerna. „Nebistvena sredstva“ se nanašajo na bolj praktične vidike izvajanja, kot so izbira določene strojne ali programske opreme ali podrobni varnostni ukrepi, o katerih se lahko odločitev prepusti obdelovalcu.

Primer: Obračun plač

Delodajalec A najame drugo podjetje za vodenje izplačila plač zaposlenim. Delodajalec A da jasna navodila o tem, komu plačati, kakšne zneske, do katerega datuma, prek katere banke, kako dolgo se hranijo podatki, katere podatke je treba razkriti davčnemu organu itd. V tem primeru se obdelava podatkov izvaja za namen družbe A, da izplača plače svojim zaposlenim, izvajalec obračunavanja plač pa podatkov ne sme uporabiti za noben svoj namen. Način, v skladu s katerim mora izvajalec obračuna plač izvesti obdelavo, je pravzaprav jasno in natančno opredeljen. Izvajalec obračuna plač lahko kljub temu odloči o nekaterih podrobnostih v zvezi z obdelavo, kot so, katero programsko opremo uporabiti,

¹⁴ Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca Bota v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-210/16, ECLI:EU:C:2017:796, točka 46.

¹⁵ Sodba v zadevi *Jehovove priče*, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551, točka 68.

kako razdeliti dostop znotraj lastne organizacije itd. To ne spremeni njegove vloge obdelovalca, če izvajalec obračuna plač ne ravna v nasprotju z navodili družbe A ali jih prekorači.

Primer: Bančna plačila

Izvajalec obračuna plač v okviru navodil delodajalca A pošlje podatke banki B, da lahko izvršijo dejansko izplačilo zaposlenim delodajalca A. Ta dejavnost vključuje obdelavo osebnih podatkov, ki jo banka B izvede za namen opravljanja bančne dejavnosti. Banka v okviru te dejavnosti neodvisno od delodajalca A sprejme odločitve o tem, katere podatke je treba obdelati za izvajanje storitve, kako dolgo je treba podatke hraniti itd. Delodajalec A ne more vplivati na namen in sredstva obdelave podatkov banke B. Zato se banka B za to obdelavo obravnava kot upravljavca, prenos osebnih podatkov od izvajalca obračuna plač pa kot razkritje informacij med dvema upravljavcema, od delodajalca A do banke B.

Primer: Računovodje

Delodajalec A najame tudi računovodsko podjetje C za izvedbo revizij njihovega knjigovodstva, zaradi česar na podjetje C prenese podatke o finančnih transakcijah (vključno z osebnimi podatki). Računovodsko podjetje C te podatke obdelava brez podrobnih navodil delodajalca A. Računovodsko podjetje C se samo odloči v skladu z zakonskimi določbami, ki urejajo naloge revizijskih dejavnosti, ki jih izvaja podjetje C, da se bodo podatki, ki jih zbira, obdelali le za revidiranje delodajalca A, ter določi, katere podatke potrebuje, katere kategorije oseb je treba registrirati, kako dolgo se hranijo podatki in katera tehnična sredstva naj se uporabijo. V teh okoliščinah se računovodsko podjetje C šteje za upravljavca, ko za delodajalca A opravlja revizijske storitve. Vendar je ta ocena lahko drugačna, kar je odvisno od obsega navodil delodajalca A. Če zakon ne bi določal posebnih obveznosti za računovodsko podjetje, naročnikova družba pa bi zagotovila zelo podrobna navodila o obdelavi, bi računovodsko podjetje dejansko delovalo kot obdelovalec. Razlikovati bi bilo mogoče med primerom, ko se obdelava v skladu z zakoni, ki urejajo to stroko, izvede v okviru osnovne dejavnosti računovodskega podjetja in ko je obdelava bolj omejena, dodatna naloga, ki se izvede v okviru dejavnosti naročnikove družbe.

Primer: Storitve gostovanja

Delodajalec A najame ponudnika storitev gostovanja H, da hrani šifrirane podatke na H-jevih strežnikih. Ponudnik storitev gostovanja H ne določi, ali so podatki, ki jih shranjuje, osebni podatki in podatkov ne obdeluje na noben drug način, razen da jih shranjuje na svojih strežnikih. Ker je shranjevanje ena od dejavnosti obdelave osebnih podatkov, ponudnik storitev gostovanja H pa obdeluje osebne podatke v imenu delodajalca A, je zato obdelovalec. Delodajalec A mora H-ju zagotoviti potrebna navodila, v skladu s členom 28 pa mora biti sklenjena pogodba o obdelavi podatkov, ki od H-ja zahteva, da izvede tehnične in organizacijske varnostne ukrepe. H mora A-ju pomagati zagotoviti, da se sprejmejo potrebni varnostni ukrepi, in ga obvestiti v primeru kršitve varstva osebnih podatkov.

41. Čeprav je mogoče odločitve o nebitvenih sredstvih prepustiti obdelovalcu, mora upravljavec kljub temu določiti nekatere elemente v pogodbi o obdelavi, kot je na primer glede zahteve po varnosti navodilo o sprejetju vseh ukrepov, potrebnih v skladu s členom 32 Splošne uredbe o varstvu podatkov. V pogodbi mora prav tako biti navedeno, da mora obdelovalec pomagati upravljavcu pri zagotavljanju skladnosti, na primer s členom 32. Upravljavec v vsakem primeru ostaja odgovoren za izvajanje ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov, da zagotovi in je zmožen dokazati, da obdelava poteka v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov (člen 24). Pri tem mora upravljavec upoštevati naravo, obseg, okoliščine in namene obdelave ter tveganja za pravice in svoboščine posameznikov. Upravljavec

mora zato biti v celoti seznanjen s sredstvi, ki se uporabljajo, da lahko sprejme informirano odločitev o tem. Priporočljivo je, da se v pogodbi ali drugem pravno zavezujočem instrumentu med upravljavcem in obdelovalcem dokumentirajo vsaj potrebni tehnični in organizacijski ukrepi, da lahko upravljavec dokaže zakonitost obdelave.

Primer: Klicni center

Družba X se odloči, da bo za del svojih storitev za kupce najela klicni center. Klicni center sprejema določljive podatke o nakupih kupcev in kontaktne podatke. Klicni center uporablja lastno programsko opremo in infrastrukturo IT za upravljanje osebnih podatkov, ki se nanašajo na kupce družbe X. Družba X s ponudnikom klicnega centra podpiše pogodbo o obdelavi v skladu s členom 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov, potem ko ugotovi, da so tehnični in organizacijski varnostni ukrepi, ki jih predlaga klicni center, primerni za zadevna tveganja in da bo klicni center obdeloval le osebne podatke za namene družbe X in v skladu z njenimi navodili. Družba X klicnemu centru ne zagotavlja nobenih nadaljnjih navodil glede določene programske opreme, ki naj se uporabi, niti podrobnih navodil glede posameznih varnostnih ukrepov, ki jih je treba izvesti. Družba X v tem primeru ostaja upravljavec, čeprav je klicni center določil nekatera nebistvena sredstva obdelave.

2.1.5 „Obdelava osebnih podatkov“

42. Nameni in sredstva, ki jih določi upravljavec, se morajo nanašati na „obdelavo osebnih podatkov“. Člen 4(2) Splošne uredbe o varstvu podatkov opredeljuje obdelavo osebnih podatkov kot „*vsako dejanje ali niz dejanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki ali nizi osebnih podatkov*“. Pojem upravljavec je zato mogoče povezati bodisi z enim dejanjem obdelave bodisi z nizom dejanj. V praksi lahko to pomeni, da se nadzor, ki ga ima posamezen subjekt, lahko razširi na celotno zadevno obdelavo, lahko pa je tudi omejen na posamezno fazo obdelave.¹⁶
43. Obdelava osebnih podatkov, ki vključuje več akterjev, je v praksi lahko razdeljena na več manjših dejanj obdelave, kjer se lahko šteje, da zanje vsak akter sam določi namen in sredstva. Po drugi strani pa se lahko za isti(-e) namen(-e) izvaja zaporedje ali niz dejanj obdelave z več vključenimi akterji, ko lahko obdelava vključuje enega ali več skupnih upravljavcev. Povedano drugače, na „mikro ravni“ se lahko različna dejanja obdelave v verigi zdijo nepovezana, ker ima lahko vsako od njih drugačen namen. Vendar je treba vnovič preveriti, ali ne bi bilo treba teh dejanj obdelave na „makro ravni“ obravnavati kot „niza dejanj“, ki zasledujejo skupni namen z uporabo skupaj opredeljenih sredstev.
44. Kdor se odloči, da bo obdeloval podatke, mora ugotoviti, ali to vključuje osebne podatke, in če jih, kakšne so obveznosti v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov. Akter se bo štel za „upravljavca“, tudi če ni namerno usmerjen v osebne podatke kot take ali pa je napačno ocenil, da ne obdeluje osebnih podatkov.
45. Ni nujno, da ima upravljavec dejansko dostop do podatkov, ki se obdelujejo.¹⁷ Nekdo, ki dejavnost obdelave odda zunanjemu izvajalcu in ima pri tem odločilni vpliv na namen in (bistvena) sredstva obdelave (na primer s prilagoditvijo parametrov storitve na tak način, da vpliva na to, čigavi osebni

¹⁶ Sodba v zadevi *Fashion ID*, C-40/17, ECLI:EU:C:2019:629, točka 74: „(K)ot je poudaril generalni pravobranilec, [...] iz tega sledi, da je fizična ali pravna oseba v smislu člena 2(d) Direktive 95/46 lahko upravljavec, skupaj z drugimi, le glede postopkov obdelave osebnih podatkov, za katere sodoloči namene in sredstva. Vendar, [...] se za to fizično ali pravno osebo ne more šteti, da je upravljavec – v smislu navedene določbe – prejšnjih ali poznejših postopkov v verigi obdelave, za katere ne določa niti namenov, niti sredstev“.

¹⁷ Sodba v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-201/16, ECLI:EU:C:2018:388, točka 38.

podatki se bodo obdelali), se šteje za upravljavca, tudi če nikoli ne bo imel dejanskega dostopa do podatkov.

Primer: Tržna raziskava 1

Družba ABC želi ugotoviti, katere vrste potrošnikov se najverjetneje zanimajo za njene proizvode, in sklene pogodbo s ponudnikom storitev XYZ, da pridobi ustrezne informacije.

Družba ABC da XYZ navodila o vrsti informacij, za katere se zanima, in zagotovi seznam vprašanj, ki naj se postavijo tistim, ki sodelujejo v tržni raziskavi.

Družba ABC od XYZ prejme samo statistične podatke (na primer ugotavljanje potrošniških trendov po regijah), do osebnih podatkov pa nima dostopa. Družba ABC se je kljub temu odločila, da mora obdelava potekati; obdelava se izvede za njen namen in njeno dejavnost, družbi XYZ pa je zagotovila podrobna navodila o tem, kakšne informacije je treba zbirati. Zato je treba družbo ABC še vedno šteti za upravljavca v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja za namen zagotavljanja informacij, ki jih je zahtevala. Družba XYZ lahko obdeluje podatke le v skladu z namenom, ki ga navede družba ABC, in v skladu z njenimi podrobnimi navodili, zato jo je treba obravnavati kot obdelovalca.

Primer: Tržna raziskava 2

Družba ABC želi ugotoviti, katere vrste potrošnikov se najverjetneje zanimajo za njene proizvode. Ponudnik storitev XYZ je agencija za tržne raziskave, ki je zbrala informacije o interesih potrošnikov na podlagi različnih vprašalnikov glede najrazličnejših proizvodov in storitev. Ponudnik storitev XYZ je te podatke samostojno zbral in analiziral v skladu s svojo lastno metodologijo, ne da bi od družbe ABC prejel kakšna navodila. Ponudnik storitev XYZ bo za izpolnitev zahteve družbe ABC pridobil statistične podatke, vendar za to ne prejme nobenih nadaljnjih navodil o tem, kateri osebni podatki naj se obdelajo ali kako jih obdelati za pridobitev teh statističnih podatkov. V tem primeru ponudnik storitev XYZ deluje kot edini upravljavca, ki obdeluje osebne podatke za tržno raziskavo, pri čemer sam določi potrebna sredstva. Družba ABC v skladu z zakonodajo, ki ureja varstvo podatkov, v zvezi s temi dejavnostmi obdelave nima posebne vloge ali odgovornosti, saj prejme anonimizirane statistične podatke in ni vključena v določitev namenov in sredstev obdelave.

3 OPREDELITEV SKUPNIH UPRAVLJAVCEV

3.1 Opredelitev skupnih upravljavcev

46. Do opredelitve skupnih upravljavcev lahko pride, kadar je v obdelavo vključen več kot en akter.
47. Čeprav pojem ni nov in je obstajal že v Direktivi 95/46/ES, pa Splošna uredba o varstvu podatkov v svojem členu 26 uvaja posebna pravila za skupne upravljavce in določa okvir za upravljanje njihovega razmerja. Poleg tega je Sodišče EU v novejših sodbah pojasnilo ta pojem in njegov pomen.¹⁸

¹⁸ Glej zlasti zadeve *Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein proti Wirtschaftsakademie*, (C-210/16), *Tietosuojavaltuutettu proti Jehovan todistajat — uskonnollinen yhdykskunta* (C-25/17), *Fashion ID GmbH & Co. KG proti Verbraucherzentrale NRW eV* (C-40/17). Opozoriti je treba, da čeprav je Sodišče EU te sodbe izdalo glede razlage pojma skupni upravljavci v skladu z Direktivo 95/46/ES, ostajajo veljavne v okviru Splošne uredbe o varstvu podatkov glede na to, da elementi, ki ta pojem določajo v Splošni uredbi o varstvu podatkov, ostajajo enaki kot v direktivi.

48. Kakor je podrobneje navedeno v delu II, oddelku 2, bo opredelitev za skupne upravljavce imela posledice predvsem v smislu dodelitve obveznosti za upoštevanje pravil o varstvu podatkov, zlasti pa v zvezi s pravicami posameznikov.
49. V zvezi s tem je namen naslednjega oddelka zagotoviti smernice o pojmu skupni upravljavci v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov in sodno prakso Sodišča EU kot pomoč subjektom pri ugotavljanju, kdaj lahko delujejo kot skupni upravljavci in pojem uporabljajo v praksi.

3.2 Obstoj skupnega upravljanja

3.2.1 Splošne ugotovitve

50. Opredelitev pojma upravljavec v členu 4(7) Splošne uredbe o varstvu podatkov je izhodišče za določitev skupnega upravljanja. Ugotovitve v tem oddelku so zato neposredno povezane z ugotovitvami v oddelku o pojmu upravljavec in jih dopolnjujejo. Zato mora ocena skupnega upravljanja odražati oceno zgoraj navedenega „posameznega“ upravljanja.
51. Člen 26 Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki odraža opredelitev iz člena 4(7) Splošne uredbe o varstvu podatkov, določa, da so „[d]va ali več upravljavcev, ki skupaj določijo namene in načine obdelave, skupni upravljavci.“ V širšem smislu skupno upravljanje obstaja v zvezi s posebno dejavnostjo obdelave, ko različne stranke skupaj določijo namen in sredstva te dejavnosti obdelave. Zato je za ugotavljanje obstoja skupnih upravljavcev treba preučiti, ali več kot ena stranka sprejme odločitve o določitvi namenov in sredstev, značilnih za upravljavca. „Skupaj“ je treba razlagati tako, da „skupaj z“ ali „ne sam“ v različnih oblikah in kombinacijah pomeni, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.
52. Oceno skupnega upravljanja je treba opraviti na podlagi dejstev in ne na podlagi formalne analize dejanskega vpliva na namene in sredstva obdelave. Vse obstoječe ali predvidene dogovore je treba preveriti glede na dejanske okoliščine v zvezi z razmerjem med strankami. Zgolj formalno merilo ne bi zadoščalo iz najmanj dveh razlogov: v nekaterih primerih bi manjkalo formalno imenovanje skupnega upravljavca, kot ga na primer določa zakon ali pogodba; v drugih primerih morda formalno imenovanje ne odraža dejanskosti dogovorov, ko se vloga upravljavca formalno zaupa subjektu, ki dejansko ne more „določiti“ namenov in sredstev obdelave.
53. Nekatero obdelavo, ki vključuje več subjektov, ne privede do skupnega upravljanja. Glavno merilo za obstoj skupnega upravljanja je **sodelovanje dveh ali več subjektov pri določitvi namenov in sredstev** obdelave. Natančneje, sodelovanje mora vključevati tako določitev namenov kot tudi sredstev. Če vsakega od teh elementov potrdijo vsi zadevni subjekti, jih je treba obravnavati kot skupne upravljavce zadevne obdelave.

3.2.2 Ocena sodelovanja

54. Sodelovanje pri določitvi namenov in sredstev pomeni, da več kot en subjekt odločilno vpliva na to, ali obdelava poteka in kako poteka. Sodelovanje ima lahko v praksi več različnih oblik. Sodelovanje je na primer lahko v obliki **skupne odločitve**, ki jo sprejmeta dva ali več subjektov ali pa temelji na **konvergentnih odločitvah** dveh ali več subjektov v zvezi z nameni in bistvenimi sredstvi.
55. Sodelovanje na podlagi *skupne odločitve* pomeni skupno odločanje in vključuje skupno namero v skladu z najenotnejšim razumevanjem pojma „skupaj“ iz člena 26 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

Okoliščine sodelovanja na podlagi *konvergentnih odločitev* izvirajo predvsem iz sodne prakse Sodišča EU v zvezi s pojmom skupni upravljavci. Odločitve se lahko obravnavajo kot konvergentne glede namenov in sredstev, **če druga drugo dopolnjujejo in so potrebne zato, da obdelava poteka tako, da**

konkretno vplivajo na določitev namenov in sredstev obdelave. Poudariti je treba, da je treba pojem konvergentne odločitve obravnavati v zvezi z nameni in sredstvi obdelave, ne pa drugimi vidiki poslovnega razmerja med strankami.¹⁹ V tem smislu je zato pomembno merilo za opredelitev konvergentnih odločitev to, ali **obdelava ne bi bila mogoča brez sodelovanja obeh strank pri namenih in sredstvih v smislu, da je obdelava, ki jo izvede posamezna stranka, neločljiva, tj. neločljivo povezana.** Vendar pa je treba primer, ko skupni upravljavci delujejo na podlagi konvergentnih odločitev, razlikovati od primera obdelovalca, saj slednji, medtem ko sodeluje pri izvedbi obdelave, podatkov ne obdeluje za lastne namene, ampak izvaja obdelavo v imenu upravljavca.

56. Dejstvo, da ena od strank nima dostopa do osebnih podatkov, ki se obdelujejo, ne zadošča za izključitev skupnega upravljanja.²⁰ Na primer v zadevi *Jehovove priče* je Sodišče EU menilo, da se mora verska skupnost skupaj s svojimi oznanjevalci šteti za upravljavca osebnih podatkov, ki jih oznanjevalci obdelujejo med oznanjevanjem od vrat do vrat.²¹ Sodišče EU je menilo, da ni potrebno, da ima ta skupnost dostop do teh podatkov, niti ni treba dokazati, da je svojim članom dala pisne smernice ali navodila v zvezi s to obdelavo.²² Skupnost je sodelovala pri določitvi namenov in sredstev z organiziranjem in usklajevanjem dejavnosti svojih članov, kar je služilo uresničitvi cilja skupnosti Jehovovih prič.²³ Poleg tega je bila skupnost na splošno seznanjena s tem, da se taka obdelava izvaja za širjenje njene vere.²⁴
57. Prav tako je treba poudariti, kot je pojasnilo Sodišče EU, da se bo subjekt štel za skupnega upravljavca skupaj z drugim(-i) samo v zvezi s postopki, za katere določi, skupaj z drugimi, sredstva in namene zlasti iste obdelave podatkov v primeru konvergentnih odločitev. Če eden od teh subjektov sam odloči o namenih in sredstvih postopkov, ki so prejšnji ali poznejši v verigi obdelave, je treba ta subjekt šteti za edinega upravljavca tega prejšnjega ali poznejšega postopka.²⁵
58. Obstoj skupne odgovornosti ne pomeni nujno, da so različni subjekti za isto obdelavo osebnih podatkov enako odgovorni. Nasprotno je Sodišče EU pojasnilo, da so ti subjekti lahko udeleženi v različnih fazah te obdelave in v različnih obsegih, tako da je treba raven odgovornosti vsakega od njih oceniti ob upoštevanju vseh upoštevnihih okoliščin posameznega primera.

3.2.2.1 Skupaj določen(-i) namen(-i)

59. Skupno upravljanje obstaja, ko subjekti, vključeni v isto obdelavo, to izvajajo za skupaj opredeljene namene. To velja v primeru, ko vključeni subjekti obdelujejo podatke za enake ali skupne namene.
60. Kadar poleg tega subjekti nimajo istega namena za obdelavo, je ob upoštevanju sodne prakse Sodišča EU skupno upravljanje mogoče vzpostaviti tudi, če vključeni subjekti sledijo namenom, ki so tesno povezani ali se dopolnjujejo. To velja na primer, kadar iz istega postopka obdelave izhaja vzajemna korist, če vsak od vključenih subjektov sodeluje pri določitvi namenov in sredstev zadevnega postopka obdelave. Vendar pa pojem vzajemna korist ni odločilen in je lahko le pokazatelj. Na primer v zadevi *Fashion ID* je Sodišče EU pojasnilo, da upravljavec spletnega mesta sodeluje pri določitvi namenov (in

¹⁹ Vsi poslovni dogovori namreč vključujejo konvergentne odločitve kot del postopka, v katerem je dogovor dosežen.

²⁰ Sodba v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388, točka 38.

²¹ Sodba v zadevi *Jehovove priče*, C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551, točka 75.

²² Prav tam.

²³ Prav tam, točka 71.

²⁴ Prav tam.

²⁵ Sodba v zadevi *Fashion ID*, C-40/17, ECLI:EU:2018:1039, točka 74 „Vendar, in brez poseganja v morebitno civilno odgovornost, ki jo v zvezi s tem določa nacionalna zakonodaja, se za to fizično ali pravno osebo ne more šteti, da je upravljavec – v smislu navedene določbe – prejšnjih ali poznejših postopkov v verigi obdelave, za katere ne določa niti namenov, niti sredstev“.

sredstev) obdelave tako, da na spletno mesto vstavi socialni vtičnik, da optimizira oglaševanje svojih izdelkov tako, da postanejo vidnejši na družabnem omrežju. Sodišče EU je menilo, da so bili zadevni postopki obdelave izvedeni v gospodarskem interesu tako upravljavca spletnega mesta kot tudi ponudnika socialnega vtičnika.²⁶

61. Prav tako, kot je navedlo Sodišče EU v zadevi *Wirtschaftsakademie*, je namen obdelave osebnih podatkov na podlagi statističnih podatkov o obiskovalcih strani oboževalcev omogočiti Facebooku, da izboljša svoj sistem oglasov, ki jih posreduje prek svojega omrežja, in skrbniku strani oboževalcev, da prejme statistike za usmerjanje pospeševanja svoje dejavnosti.²⁷ V tem primeru vsak subjekt uresničuje svoje interese, obe stranki pa sodelujeta pri določitvi namenov (in sredstev) obdelave osebnih podatkov v zvezi z obiskovalci strani oboževalcev.²⁸
62. Pri tem je treba poudariti, da sam obstoj vzajemne koristi (na primer poslovne), ki izhaja iz postopka obdelave, ne pomeni skupnega upravljanja. Če subjekt, vključen v obdelavo, ne sledi nobenemu(-nim) svojemu(-jim) namenu(-nom) v zvezi z dejavnostjo obdelave, ampak je le plačan za opravljene storitve, deluje kot obdelovalec in ne kot skupni upravljavec.

3.2.2.2 Skupaj določena sredstva

63. Za skupno upravljanje je prav tako potrebno, da imata dva ali več subjektov vpliv na sredstva obdelave. To ne pomeni, da mora za obstoj skupnega upravljanja vsak vključen subjekt v vseh primerih določiti vsa sredstva. Kot je namreč pojasnilo Sodišče EU, so lahko različni subjekti vključeni v različnih fazah te obdelave in v različnih stopnjah. Zato lahko različni skupni upravljavci opredelijo sredstva obdelave v različnem obsegu glede na to, kdo je dejansko sposoben to narediti.
64. Lahko se tudi zgodi, da eden od vključenih subjektov zagotovi sredstva obdelave in jih da na voljo za dejavnosti obdelave podatkov, ki jih izvedejo drugi subjekti. Subjekt, ki se odloči, da bo ta sredstva uporabil, zato da se lahko osebni podatki obdelajo v določen namen, sodeluje tudi pri določitvi sredstev obdelave.
65. Do te okoliščine lahko zlasti pride v primeru platform, standardiziranih orodij ali druge infrastrukture, ki strankam omogoča, da obdelujejo enake osebne podatke in ki jo je na določen način vzpostavila ena od strank, zato da jo uporabljajo druge, ki lahko prav tako odločajo o tem, kako jo vzpostaviti.²⁹ Uporaba že obstoječega tehničnega sistema ne izključuje skupnega upravljanja, kadar lahko uporabniki sistema odločajo o obdelavi osebnih podatkov, ki se izvede v povezavi s tem.
66. Tako je na primer Sodišče EU v zadevi *Wirtschaftsakademie* odločilo, da je treba skrbnika strani oboževalcev, ki gostuje na Facebooku, s tem ko je izbral nastavitve glede na svojo ciljno javnost in cilje upravljanja oziroma pospeševanja svojih dejavnosti, obravnavati, kot da je udeležen pri določitvi sredstev obdelave osebnih podatkov, ki se nanašajo na obiskovalce njegove strani oboževalcev.
67. Poleg tega je verjetno, da bo izbira subjekta, da v svoje namene uporabi orodje ali drug sistem, ki ga razvije drug subjekt, kar omogoča obdelavo osebnih podatkov, pomenila skupno odločitev teh subjektov o sredstvih te obdelave. To izhaja iz zadeve *Fashion ID*, v kateri je Sodišče EU ugotovilo, da je družba Fashion ID z vstavitvijo na svoje spletno mesto Facebookovega gumba „všeč mi je“, ki ga družba Facebook daje na voljo upravljavcem spletnih mest, odločilno vplivala v zvezi s postopki, ki

²⁶ Sodba v zadevi *Fashion ID*, C-40/17, ECLI:EU:2018:1039, točka 80.

²⁷ Sodba v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388, točka 34.

²⁸ Sodba v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388, točka 39.

²⁹ Ponudnik sistema je lahko skupni upravljavec, če so izpolnjena zgoraj navedena merila, tj. če ponudnik sodeluje pri določitvi namenov in sredstev. V nasprotnem primeru je treba ponudnika šteti za obdelovalca.

vključujejo zbiranje in posredovanje osebnih podatkov obiskovalcev njenega spletnega mesta družbi Facebook in je tako skupaj z družbo Facebook določila sredstva te obdelave.³⁰

68. Poudariti je treba, da **uporaba skupnega sistema obdelave podatkov ali infrastrukture ne bo v vseh primerih privedla do tega, da se vključene stranke štejejo za skupne upravljavce**, zlasti kadar je obdelava, ki jo izvajajo, deljiva in bi jo lahko izvedla ena stranka brez posredovanja druge ali kadar je ponudnik obdelovalec brez svojega namena (obstoj zgolj poslovne koristi za vključene stranke ne zadošča za opredelitev kot namen obdelave).

Primer: Potovalna agencija

Potovalna agencija pošilja osebne podatke o svojih strankah letalski družbi in verigi hotelov za rezervacije paketnega potovanja. Letalska družba in hotel potrdita zahtevano razpoložljivost sedežev in sob. Potovalna agencija izda potne listine in vavčerje za svoje stranke. Vsak od akterjev obdeluje podatke za izvajanje svojih dejavnosti in uporabo svojih sredstev. V tem primeru so potovalna agencija, letalska družba in hotel trije različni upravljavci podatkov, ki obdelujejo podatke za svoje lastne in ločene namene, skupnega upravljanja pa ni.

Potovalna agencija, hotelska veriga in letalska družba se nato odločijo za sodelovanje pri vzpostavitvi skupne spletne platforme za skupen namen ponujanja paketnih potovanj. Dogovorijo se o bistvenih sredstvih, ki se bodo uporabljala, kot na primer, kateri podatki se bodo shranjevali, kako se bodo dodeljevale in potrjevale rezervacije in kdo ima lahko dostop do shranjenih informacij. Poleg tega se odločijo, da si bodo izmenjevale podatke o svojih strankah za izvajanje skupnih trženjskih akcij. V tem primeru potovalna agencija, letalska družba in hotelska veriga skupaj določijo, zakaj in kako se obdelujejo osebni podatki njihovih strank in ali bodo zaradi tega skupni upravljavci v zvezi s postopki obdelave, ki se nanašajo na skupno spletno rezervacijsko platformo in skupne trženjske akcije. Vendar bi vsaka od njih še vedno ohranila izključni nadzor v zvezi z drugimi dejavnostmi obdelave zunaj skupne spletne platforme.

Primer: Raziskovalni projekti institutov

Več raziskovalnih institutov se odloči za sodelovanje v posebnem skupnem raziskovalnem projektu in v ta namen uporabo obstoječe platforme enega od institutov, vključenih v projekt. Posamezni institut v platformo vnese osebne podatke, ki jih že ima za namen skupnih raziskav, in uporablja podatke, ki jih zagotovijo drugi prek platforme za izvajanje raziskav. V tem primeru se vsi instituti štejejo za skupne upravljavce za obdelavo osebnih podatkov, ki se izvede s shranjevanjem in razkrivanjem informacij s te platforme, ker so se skupaj dogovorili o namenu obdelave in sredstvih, ki se bodo uporabljala (obstoječa platforma). Toda vsak od institutov je ločen upravljavec za katero koli drugo obdelavo, ki se lahko izvede zunaj platforme za njihove posamezne namene.

Primer: Trženje

Družbi A in B sta dali na trg proizvod združene blagovne znamke C in želita organizirati dogodek za promocijo tega proizvoda. V ta namen se odločita, da si bosta izmenjali podatke svojih strank in podatkovno zbirko potencialnih kupcev ter se na tej osnovi dogovorita o seznamu povabljenec na dogodek. Prav tako se dogovorita o načinih pošiljanja vabil na dogodek, načinu zbiranja povratnih informacij med dogodkom in nadaljnjih trženjskih akcijah. Družbi A in B se lahko štejeta za skupna

³⁰ Sodba v zadevi *Fashion ID*, C-40/17, ECLI:EU:2018:1039, točke 77 do 79.

upravljalca za obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo na promocijski dogodek, saj se skupaj odločita o skupaj opredeljenem namenu in bistvenih sredstvih obdelave podatkov v zvezi s tem.

Primer: Klinično preskušanje³¹

Izvajalec zdravstvene dejavnosti (raziskovalec) in univerza (sponzor) se odločita, da bosta skupaj izvedla klinično preskušanje z istim namenom. Sodelujeta pri pripravi protokola študije (tj. namen, metodologija oziroma zasnova študije, podatki, ki jih je treba zbrati, merila za izključitev oziroma vključitev teme, ponovna uporaba podatkovne zbirke (kadar je to primerno) itd.). Lahko se štejeta za skupna upravljalca za to klinično preskušanje, ker skupaj določita isti namen in bistvena sredstva obdelave ter se dogovorita o njih. Zbiranje osebnih podatkov iz bolnikove zdravstvene kartoteke za namen raziskav je treba razlikovati od hrambe in uporabe istih podatkov za namen nege bolnikov, za kar izvajalec zdravstvene dejavnosti ostane upravljaec.

Če raziskovalec ne sodeluje pri pripravi protokola (samo sprejme protokol, ki ga je že pripravil sponzor), protokol pa sestavi samo sponzor, je treba raziskovalca šteti za obdelovalca, sponzorja pa za upravljalca tega kliničnega preskušanja.

Primer: Iskanje kadrov

Družba X pomaga družbi Y pri zaposlovanju novega osebja s svojo znano storitvijo z dodano vrednostjo „global matchz“. Družba X išče ustrezne kandidate med življenjepisi, ki jih je prejela neposredno od družbe Y, in tistimi, ki jih že ima v svoji podatkovni zbirki. Družba X to podatkovno zbirko sama pripravlja in upravlja. To družbi X omogoča, da izboljša ujemanje med ponudbo delovnih mest in iskalci zaposlitve, s čimer povečuje svoje prihodke. Čeprav formalno odločitve nista sprejeli skupaj, družbi X in Y sodelujeta pri obdelavi z namenom iskanja primernih kandidatov na podlagi konvergentnih odločitev: odločitve o oblikovanju in upravljanju storitve „global matchz“ za družbo X in odločitve družbe Y o obogatitvi podatkovne zbirke z življenjepisi, ki jih prejme neposredno. Ti odločitvi druga drugo dopolnjujeta, sta neločljivi in potrebni za to, da se izvede obdelava pri iskanju ustreznih kandidatov. Zato ju je v tem določenem primeru treba šteti za skupna upravljalca te obdelave. Vendar pa je družba X edini upravljaec obdelave, potrebne za upravljanje svoje podatkovne zbirke, družba Y pa edini upravljaec poznejše obdelave zaposlovanja za lasten namen (organiziranje razgovorov, sklenitev pogodbe in upravljanje kadrovskega podatkov).

Primer: Analiza zdravstvenih podatkov

Družba ABC, ki je razvila aplikacijo za spremljanje krvnega tlaka, in družba XYZ, ki je ponudnik aplikacij za zdravstvene delavce, želita preučiti, kako lahko spremembe krvnega tlaka pomagajo pri napovedovanju nekaterih bolezni. Družbi se odločita, da bosta oblikovali skupen projekt in pritegnili bolnišnico DEF, da se prav tako vključi.

Osebnih podatki, ki se bodo obdelovali pri tem projektu, zajemajo osebne podatke, ki jih družba ABC, bolnišnica DEF in družba XYZ ločeno obdelujejo kot posamezni upravljalci. Trije akterji skupaj sprejmejo odločitev o obdelavi teh podatkov za oceno sprememb krvnega tlaka. Družba ABC, bolnišnica DEF in družba XYZ so skupaj določile namene obdelave. Družba XYZ prevzame pobudo in

³¹ Evropski odbor za varstvo podatkov načrtuje zagotovitev nadaljnjih smernic v zvezi s kliničnim preskušanjem v okviru svojih predvidenih Smernic o obdelavi osebnih podatkov za namene medicinskih in znanstvenih raziskav.

predlaga bistvena sredstva za obdelavo. Tako družba ABC kot bolnišnica DEF sprejmeta ta bistvena sredstva, potem ko sta bili tudi sami vključeni v razvoj nekaterih značilnosti aplikacije, tako da lahko v zadostni meri uporabljata rezultate. Tri organizacije se torej dogovorijo, da bodo imele skupen namen pri obdelavi, ki je ocena, kako lahko spremembe krvnega pomagajo pri napovedovanju nekaterih bolezni. Po končanju raziskav imajo lahko družba ABC, bolnišnica DEF in družba XYZ korist od te ocene, tako da svoje rezultate uporabijo za lastne dejavnosti. Iz vseh teh razlogov se štejejo za skupne upravljavce te določene skupne obdelave.

Če bi drugi družbo XYZ preprosto zaprosili, naj izvede to oceno, ne da bi imela kakršen koli svoj namen in bi zgolj obdelala podatke v imenu drugih, bi se družba XYZ štela za obdelovalca, tudi če ji je bila zaupana določitev nebistvenih sredstev.

3.2.3 Primeri, v katerih ni skupnega upravljanja

69. Dejstvo, da je več akterjev vključenih v isto obdelavo, ne pomeni, da nujno delujejo kot skupni upravljavci take obdelave. Ne pomeni, da se vse vrste partnerstev ali sodelovanja štejejo za skupne upravljavce, saj je za to potrebna analiza vsake zadevne obdelave posebej in natančna vloga vsakega subjekta v zvezi s posamezno obdelavo. V nadaljevanju je navedenih nekaj primerov, v katerih ni skupnega upravljanja.
70. Tako bi bilo na primer treba obravnavati izmenjavo enakih podatkov ali niza podatkov med dvema subjektoma brez skupaj določenih namenov ali skupaj določenih sredstev obdelave kot prenos podatkov med ločenimi upravljavci.

Primer: Prenos podatkov o zaposlenih na davčne organe

Družba zbira in obdeluje osebne podatke svojih zaposlenih z namenom upravljanja plač, zdravstvenih zavarovanj itd. Zakon družbi nalaga obveznost pošiljanja podatkov o plačah davčnim organom z namenom okrepitve davčnega nadzora.

Čeprav v tem primeru tako družba kot tudi davčni organ obdelujeta enake podatke, ki se nanašajo na plače, se bosta oba subjekta zaradi neobstoja skupaj določenih namenov in sredstev v zvezi s to obdelavo podatkov štela za ločena upravljavca podatkov.

71. Skupno upravljanje se lahko izključi v primeru, ko več subjektov uporablja skupno podatkovno zbirko ali skupno infrastrukturo, če vsak subjekt neodvisno določi svoje namene.

Primer: Trženjske dejavnosti v skupini podjetij, ki uporabljajo skupno podatkovno zbirko

Skupina podjetij uporablja isto podatkovno zbirko za upravljanje obstoječih in potencialnih strank. Ta podatkovna zbirka gostuje na strežnikih matične družbe, ki je zato obdelovalec podjetij v zvezi s hrambo podatkov. Vsak subjekt skupine vnaša podatke o svojih obstoječih in potencialnih strankah ter te podatke obdeluje le za lastne namene. Vsak subjekt se tudi neodvisno odloči glede dostopa, obdobja hrambe ter popravka ali izbrisa podatkov o svojih obstoječih in potencialnih strankah. Ne morejo dostopati do podatkov drug drugega in jih uporabljati. Samo dejstvo, da ta podjetja uporabljajo skupno podatkovno zbirko kot tako, ne pomeni skupnega upravljanja. Zato je v teh okoliščinah vsako podjetje ločen upravljavec.

Primer: Neodvisni upravljavci, kadar uporabljajo skupno infrastrukturo

Družba XYZ gosti podatkovno zbirko in jo daje na voljo drugim podjetjem za obdelavo in gostovanje osebnih podatkov o njihovih zaposlenih. Družba XYZ je obdelovalec v zvezi z obdelavo in hrambo podatkov o zaposlenih drugih podjetjih, ker se te dejavnosti izvajajo v imenu in v skladu z navodili teh drugih podjetij. Druga podjetja poleg tega obdelujejo podatke brez vključevanja družbe XYZ in za namene, ki nikakor niso nameni družbe XYZ.

72. Prav tako obstajajo primeri, ko različni akterji zaporedoma obdelujejo enake osebne podatke v verigi postopkov, pri čemer ima vsak od teh akterjev neodvisen namen in neodvisna sredstva v svojem delu verige. Ker ni skupnega sodelovanja pri določitvi namenov in sredstev istega postopka obdelave ali niza postopkov, je treba skupno upravljanje izključiti, različne akterje pa obravnavati kot zaporedne neodvisne upravljavce.

Primer: Statistična analiza za nalogo v javnem interesu

Javni organ (organ A) ima zakonsko določeno nalogo izvajanja ustrezne analize in statistike o gibanju stopnje zaposlenosti v državi. Številni drugi javni subjekti so zato s pravnega vidika dolžni razkriti določene podatke organu A. Organ A se odloči, da bo uporabil določen sistem za obdelavo podatkov, vključno z zbiranjem. To prav tako pomeni, da morajo druge enote uporabljati sistem za svoje razkrivanje podatkov. V tem primeru bo organ A, brez poseganja v kakršne koli vloge, ki jih ima po zakonu, edini upravljavec obdelave za namen analize in statistike stopnje zaposlitve, obdelane v sistemu, ker organ A določa namen obdelave in je odločil, kako bo obdelava organizirana. Drugi javni subjekti, kot upravljavci za svoje dejavnosti obdelave, so seveda odgovorni za zagotavljanje točnosti podatkov, ki so jih predhodno obdelali, nato pa jih razkrijejo organu A.

4 OPREDELITEV OBDELOVALCA

73. Obdelovalec v skladu s členom 4(8) pomeni fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca. Podobno kot opredelitev upravljavca tudi opredelitev obdelovalca predvideva širok krog akterjev – lahko so „fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo“. To pomeni, da načeloma ni omejitve glede vrste akterja, ki lahko prevzame vlogo obdelovalca. Lahko je organizacija, lahko pa tudi posameznik.
74. Splošna uredba o varstvu podatkov določa obveznosti, ki neposredno veljajo zlasti za obdelovalce, kot je podrobneje opredeljeno v delu II, oddelku 1 teh smernic. Obdelovalec je lahko odgovoren ali pa se mu naloži globa v primeru neupoštevanja teh obveznosti ali če deluje zunaj upravljavčevih zakonitih navodil ali v nasprotju z njimi.
75. V obdelavo osebnih podatkov je lahko vključenih več obdelovalcev. Upravljavec se lahko na primer sam odloči, da bo neposredno zaposlil več obdelovalcev z vključitvijo različnih obdelovalcev v posamezne faze obdelave (več obdelovalcev). Upravljavec se lahko odloči, da bo zaposlil enega obdelovalca, ki potem – z dovoljenjem upravljavca – zaposli enega ali več drugih obdelovalcev („podobdelovalec(-i)“). Dejavnost obdelave, zaupana obdelovalcu, je lahko omejena na zelo specifično nalogo ali okvir, lahko pa je precej bolj splošna in obsežna.
76. Obstajata dva osnovna pogoja za opredelitev obdelovalca:
- a) da je *ločen subjekt* glede na upravljavca in
 - b) da obdeluje osebne podatke *v imenu upravljavca*.

77. *Ločen subjekt* pomeni, da se upravljavec odloči, da bo za vse ali del dejavnosti obdelave pooblastil zunanjo organizacijo. V skupini podjetij je lahko eno podjetje obdelovalec drugemu podjetju, ki deluje kot upravljavec, saj sta obe podjetji ločena subjekta. Oddelek znotraj podjetja pa ne more biti obdelovalec drugemu oddelku znotraj istega subjekta.
78. Če se upravljavec odloči, da bo sam obdeloval podatke z uporabo lastnih sredstev znotraj svoje organizacije, na primer s pomočjo svojega osebja, to ni primer obdelovalca. Zaposleni in druge osebe, ki so neposredno podrejeni upravljavcu, kot je začasno zaposleno osebje, se ne štejejo za obdelovalce, ker bodo osebne podatke obdelovali kot del upravljavčevega subjekta. V skladu s členom 29 jih zavezujejo tudi upravljavčeva navodila.
79. *Za obdelavo osebnih podatkov v imenu upravljavca mora ločeni subjekt najprej* obdelati osebne podatke v korist upravljavca. V členu 4(2) je obdelava opredeljena kot pojem, ki vključuje širok nabor dejanj obdelave od zbiranja, shranjevanja in vpogleda do uporabe, razširjanja ali drugačnega omogočanja dostopa in uničenja. Pojem „obdelava“ je podrobneje opisan zgoraj v točki 2.1.5.
80. Drugič, obdelava mora biti opravljena v upravljavčevem imenu, vendar ne pod njegovim neposrednim vodstvom ali nadzorom. Delovanje „v imenu“ pomeni služiti interesu nekoga drugega in spominja na pravni pojem „pooblastila“. V primeru zakonodaje, ki ureja varstvo podatkov, je obdelovalec pozvan, naj upošteva navodila, ki mu jih da upravljavec vsaj v zvezi z namenom obdelave in bistvenimi elementi sredstev. Zakonitost obdelave v skladu s členom 6, in če je to primerno, členom 9 Splošne uredbe o varstvu podatkov, bo izhajala iz upravljavčeve dejavnosti, obdelovalec pa ne sme obdelovati podatkov drugače kot v skladu z upravljavčevimi navodili. Kljub temu, kot je opisano zgoraj, lahko upravljavčeva navodila vendarle dopuščajo nekaj proste presoje o tem, kako najbolj upoštevati upravljavčeve interese, da lahko obdelovalec izbere najprimernejša tehnična in organizacijska sredstva.³²
81. Delovati „v imenu“ pomeni tudi, da obdelovalec ne sme izvesti obdelave za svoj(-e) lastni(-ne) namen(-e). Kot določa člen 28(10), obdelovalec krši Splošno uredbo o varstvu podatkov, če upravljavčevih navodil ne upošteva in začne določati svoje namene in sredstva obdelave. V zvezi s to obdelavo se obdelovalec šteje za upravljavca in zanj lahko veljajo sankcije zaradi neupoštevanja upravljavčevih navodil.

Primer: Ponudnik storitev, ki se imenuje obdelovalec podatkov, deluje pa kot upravljavec

Ponudnik storitev MarketinZ različnim podjetjem zagotavlja promocijske oglasne storitve in storitve neposrednega trženja. Družba GoodProductZ sklene pogodbo z družbo MarketinZ, v skladu s katero slednja zagotavlja komercialno oglaševanje za stranke družbe GoodProductZ in se obravnava kot obdelovalec podatkov. Vendar se družba MarketinZ odloči, da bo podatkovno zbirko strank družbe GoodProducts uporabila tudi za druge namene in ne samo oglaševanje za družbo GoodProducts, kot je razvoj svoje lastne poslovne dejavnosti. Odločitev o dodatnem namenu poleg tistega, za katerega so bili preneseni osebni podatki, družbo MarketinZ pretvarja v upravljavca podatkov za ta niz postopkov obdelave, njihova obdelava za ta namen pa bi pomenila kršitev Splošne uredbe o varstvu podatkov.

82. Evropski odbor za varstvo podatkov opozarja, da ni vsak ponudnik storitev, ki pri opravljanju storitve obdeluje osebne podatke, „obdelovalec“ v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov. Vloga obdelovalca ne izhaja iz vrste subjekta, ki obdeluje podatke, ampak iz njegovih konkretnih dejavnosti v določenem okviru. Povedano drugače, isti subjekt lahko hkrati deluje kot upravljavec za ena dejanja obdelave in kot obdelovalec za druga, opredelitev za upravljavca ali obdelovalca pa je treba oceniti v zvezi z vsakim določenim nizom podatkov ali dejavnosti. Narava storitve bo določila, ali dejavnost

³² Glej del I, pododdelek 2.1.4, ki opisuje razliko med bistvenimi in nebistvenimi sredstvi.

obdelave pomeni obdelavo osebnih podatkov v imenu upravljavca v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov. Ponudnik storitev lahko v praksi, ko opravljena storitev ni posebej namenjena obdelavi osebnih podatkov ali ta obdelava ni ključni element storitve, neodvisno določi namene in sredstva te obdelave, ki je potrebna za opravljanje storitve. V tem primeru je treba ponudnika storitve obravnavati kot ločenega upravljavca in ne kot obdelovalca.³³ Vendar je še vedno potrebna analiza vsakega posameznega primera, da se ugotovi stopnja vpliva, ki ga posamezni subjekt dejansko ima pri določanju namenov in sredstev obdelave.

Primer: Taksi služba

Taksi služba ponuja spletno platformo, ki podjetjem omogoča, da rezervirajo taksi za prevoz zaposlenih ali gostov na letališče ali z njega. Družba ABC pri rezervaciji taksija navede ime in priimek zaposlenega, ki ga je treba pobrati na letališču, tako da lahko voznik potrdi njegovo identiteto, ko ga pobere. V tem primeru taksi služba obdeluje osebne podatke zaposlenega v okviru svoje storitve za družbo ABC, vendar ta obdelava ni cilj storitve. Taksi služba je brez navodil družbe ABC izdelala spletno rezervacijsko platformo v okviru razvijanja svoje poslovne dejavnosti zagotavljanja prevoznih storitev. Taksi služba prav tako samostojno določa vrste podatkov, ki jih zbira, in kako dolgo jih hrani. Zato taksi služba deluje kot samostojen upravljavec ne glede na dejstvo, da obdelava poteka na podlagi naročila za storitev od družbe ABC.

83. Evropski odbor za varstvo podatkov opozarja, da lahko ponudnik storitev še vedno deluje kot obdelovalec, tudi če obdelava osebnih podatkov ni glavni ali primarni predmet storitve, če v praksi prejemnik storitve še vedno določa namene in sredstva obdelave. Pri odločanju o tem, ali zaupati obdelavo osebnih podatkov posameznemu ponudniku storitev, bi morali upravljavci skrbno oceniti, ali jim zadevni ponudnik storitev omogoča izvajanje zadostne stopnje nadzora ob upoštevanju narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave, pa tudi morebitnih tveganj za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki.

Primer: Klicni center

Družba X svojo podporo strankam oddaja v izvajanje družbi Y, ki zagotavlja klicni center za pomoč strankam družbe X pri njihovih vprašanjih. Storitve podpore strankam pomeni, da mora družba Y imeti dostop do podatkovnih zbirk strank družbe X. Družba Y lahko dostopa do podatkov samo za zagotavljanje podpore, ki jo je družba X naročila, in ne more obdelovati podatkov za nobene druge namene razen za tiste, ki jih je navedla družba X. Družbo Y je treba obravnavati kot obdelovalca osebnih podatkov, med družbama X in Y pa je treba skleniti pogodbo o obdelavi.

Primer: Splošna IT podpora

Družba Z najame ponudnika storitev IT za zagotavljanje splošne podpore na njenih sistemih IT, kar vključuje veliko količino osebnih podatkov. Dostop do osebnih podatkov ni glavni predmet podporne storitve, vendar je neizogibno, da ima ponudnik storitev IT pri opravljanju storitve sistematičen dostop do osebnih podatkov. Zato je po mnenju družbe Z treba ponudnika storitev IT, ki je ločeno podjetje in mora neizogibno obdelovati osebne podatke, tudi če to ni glavni cilj storitve, obravnavati kot obdelovalca. S ponudnikom storitev IT se zato sklene pogodba o obdelavi.

³³ Glej tudi uvodno izjavo 81 Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki se nanaša na „zaupanje dejavnosti obdelave obdelovalcu“ in ki kaže, da je dejavnost obdelave kot taka pomemben del odločitve upravljavca, da zaprosi obdelovalca, naj obdeluje osebne podatke v njegovem imenu.

Primer: IT svetovalec odpravi programsko napako

Družba ABC najame strokovnjaka za IT iz drugega podjetja, da odpravi napako v programski opremi, ki jo družba uporablja. IT svetovalec ni najet za obdelavo osebnih podatkov, družba ABC pa določi, da bo v praksi vsak dostop do osebnih podatkov popolnoma naključen in zato zelo omejen. Družba ABC zato sklene, da IT strokovnjak ni obdelovalec (in kot tak tudi ne upravljavec), in da bo sprejela ustrezne ukrepe v skladu s členom 32 Splošne uredbe o varstvu podatkov, da IT svetovalcu prepreči obdelavo osebnih podatkov na nedovoljen način.

84. Kot je navedeno zgoraj, obdelovalcu nič ne preprečuje, da bi ponujal predhodno opredeljeno storitev, vendar mora upravljavec sprejeti končno odločitev o tem, da dejansko potrjuje način izvajanja obdelave, vsaj glede bistvenih sredstev obdelave. Kot je bilo že omenjeno, ima obdelovalec manevrski prostor glede nebistvenih sredstev; glej zgoraj v pododdelku 2.1.4.

Primer: Ponudnik storitev v oblaku

Občina se je odločila, da bo uporabila ponudnika storitev v oblaku za obravnavanje informacij na področju svojih šolskih in izobraževalnih storitev. Storitve v oblaku zagotavljajo storitve pošiljanja sporočil, videokonference, shranjevanje dokumentov, upravljanje koledarjev, urejanje besedil itd., vključevale pa bodo obdelavo osebnih podatkov o šolarjih in učiteljih. Ponudnik storitev v oblaku je ponudil standardizirano storitev, ki je na voljo po vsem svetu. Vendar mora občina zagotoviti, da je obstoječa pogodba v skladu s členom 28(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov in da se osebni podatki, katerih upravljavec je, obdelujejo zgolj za namene občine. Prav tako mora zagotoviti, da ponudnik storitev v oblaku upošteva njena posebna navodila o obdobjih hrambe, izbrisu podatkov itd. ne glede na to, kaj se na splošno ponuja v okviru standardizirane storitve.

5 OPREDELITEV TRETJE OSEBE/UPORABNIKA

85. Splošna uredba o varstvu podatkov poleg pojmov upravljavec in obdelovalec opredeljuje tudi pojma uporabnik in tretja oseba. V primerjavi s pojmom upravljavec in obdelovalec pa ne določa posebnih obveznosti ali odgovornosti za uporabnike in tretje osebe. Za ta pojma lahko rečemo, da sta relativna, ker s posebnega vidika opisujeta odnos do upravljavca ali obdelovalca, na primer upravljavec ali obdelovalec razkrije podatke uporabniku. Uporabnika osebnih podatkov in tretjo osebo je z drugih vidikov dejansko mogoče obravnavati kot upravljavca ali obdelovalca. Subjekti, ki jih je treba na primer iz enega vidika šteti za uporabnike ali tretje osebe, so upravljavci za obdelavo, za katero določijo namen in sredstva.

Tretja oseba

86. V členu 4(10) je „*tretja oseba*“ opredeljena kot fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali telo, ki ni
- posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki,
 - upravljavec,
 - obdelovalec in
 - osebe, ki so pooblaščenice za obdelavo osebnih podatkov pod neposrednim vodstvom upravljavca ali obdelovalca.
87. Opredelitev pojma na splošno ustreza prejšnji opredelitvi pojma „*tretja oseba*“ v Direktivi 95/46/ES.

88. Pojmi „osebni podatki“, „posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki“, „upravljavec“ in „obdelovalec“ so sicer v Splošni uredbi o varstvu podatkov opredeljeni, pojem „osebe, ki so pooblaščenice za obdelavo osebnih podatkov pod neposrednim vodstvom upravitelja ali obdelovalca“, pa ni. Vendar ga je na splošno mogoče razumeti tako, da se nanaša na posameznike, ki pripadajo pravnemu subjektu upravitelja ali obdelovalca (zaposleni ali vloga, zelo primerljiva z vlogo zaposlenih, na primer začasno zaposleno osebje, ki ga posreduje agencija za zagotavljanje začasnega dela), vendar le, če so pooblaščenice za obdelavo osebnih podatkov. Zaposleni, ki na primer pridobi dostop do podatkov, za dostop do katerih ni pooblaščen in za druge namene, kot so delodajalčevi, ne spada v to kategorijo. Namesto tega bi bilo treba tega zaposlenega obravnavati kot tretjo osebo v zvezi z obdelavo, ki jo izvaja delodajalec. Če zaposleni obdeluje osebne podatke za lastne namene, ki se razlikujejo od namenov njegovega delodajalca, se bo štel za upravitelja in bo prevzel vse posledice in odgovornosti, ki iz tega izhajajo glede obdelave osebnih podatkov.³⁴
89. Tretja oseba se zato nanaša na nekoga, ki v danem specifičnem primeru ni posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, upravljavec, obdelovalec ali zaposleni. Upravljavec lahko na primer najame obdelovalca in mu naroči, naj prenese osebne podatke na tretjo osebo. Ta tretja oseba se bo nato sama po sebi štela za upravitelja za obdelavo, ki jo izvaja za lastne namene. Poudariti je treba, da je v skupini podjetij tretja oseba podjetje, ki ni upravljavec ali obdelovalec, čeprav pripada isti skupini kot podjetje, ki deluje kot upravljavec ali obdelovalec.

Primer: Storitve čiščenja

Družba A sklene pogodbo s podjetjem za storitve čiščenja za čiščenje njenih pisarn. Čistilno osebje naj ne bi imelo dostopa do osebnih podatkov ali jih kako drugače obdelovalo. Čeprav lahko včasih naletijo na take podatke, ko se premikajo po pisarni, lahko svojo nalogo opravljajo brez dostopanja do podatkov, pogodbeno pa jim je prepovedano dostopati do osebnih podatkov, ki jih hrani družba A kot upravljavec, ali jih kako drugače obdelovati. Čistilno osebje ni zaposleno pri družbi A in se ne more obravnavati, kot da je pod neposrednim vodstvom te družbe. Ni predviden najem podjetja za storitve čiščenja ali njegovih zaposlenih za obdelavo osebnih podatkov v imenu družbe A. Zato je treba podjetje za storitve čiščenja in njegove zaposlene obravnavati kot tretjo osebo, upravljavec pa mora poskrbeti za ustrezne varnostne ukrepe za preprečitev njihovega dostopa do podatkov ter določiti dolžnost zaupnosti, če bi naključno naleteli na osebne podatke.

Primer: Skupine podjetij – matična družba in hčerinske družbe

Družbi X in Y sta del skupine Z. Vsaka obdeluje podatke o svojih zaposlenih za namene vodenja zaposlenih. V nekem trenutku se matična družba ZZ odloči, da bo od vseh hčerinskih družb zahtevala podatke o zaposlenih za pripravo statističnih podatkov za celotno skupino. Pri prenosu podatkov z družb X in Y na družbo ZZ je treba slednjo obravnavati kot tretjo osebo ne glede na to, da so vse družbe del iste skupine. Družba ZZ se bo v zvezi s svojo obdelavo podatkov za namene statistike obravnavala kot upravljavec.

Uporabnik

³⁴ Delodajalec (kot prvotni upravljavec) bi lahko kljub temu zadržal nekaj odgovornosti, če bi prišlo do nove obdelave zaradi neobstoja ustreznih varnostnih ukrepov.

90. V členu 4(9) je „*uporabnik*“ opredeljen kot fizična ali pravna oseba, javni organ, agencija ali drugo telo, ki so mu bili osebni podatki razkriti, ne glede na to, ali je tretja oseba ali ne. Vendar pa javnih organov, ki prejmejo osebne podatke v okviru posamezne poizvedbe v skladu s pravom Unije ali pravom države članice (na primer davčni in carinski organi, finančne preiskovalne enote itd.), ni mogoče šteti za uporabnike.³⁵
91. Opredelitev na splošno ustreza prejšnji opredelitvi „*uporabnika*“ v Direktivi 95/46/ES.
92. Opredelitev zajema vse, ki prejmejo osebne podatke, ne glede na to, ali so tretja oseba ali ne. Če upravljavec na primer pošlje osebne podatke drugemu subjektu, bodisi obdelovalcu bodisi tretji osebi, je ta subjekt uporabnik. Uporabnik tretja oseba se šteje za upravljavca za katero koli obdelavo, ki jo izvaja za lastni(-ne) namen(-e), potem ko prejme podatke.

Primer: Razkritje podatkov med podjetji

Potovalna agencija ExploreMore pripravlja potovanja po naročilu svojih posameznih strank. V okviru te storitve pošiljajo osebne podatke strank letalskim družbam, hotelom in organizatorjem ekskurzij, da lahko izvedejo vsak svoje storitve. Agencijo ExploreMore, hotele, letalske družbe in ponudnike ekskurzij je mogoče obravnavati kot upravljavce za obdelavo, ki jo izvedejo vsak v okviru svojih storitev. Razmerje med upravljavcem in obdelovalcem ne obstaja. Vendar pa je mogoče letalske družbe, hotele in ponudnike ekskurzij obravnavati kot uporabnike, ko od agencije ExploreMore prejmejo osebne podatke.

DEL II – POSLEDICE DODELITVE RAZLIČNIH VLOG

1 RAZMERJE MED UPRAVLJAVCEM IN OBDELOVALCEM

93. Določbe, ki uvajajo obveznosti neposredno za obdelovalce, so v Splošni uredbi o varstvu podatkov posebna nova značilnost. Obdelovalec mora na primer zagotoviti, da so osebe, ki so pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov, zavezane k zaupnosti (člen 28(3)); obdelovalec mora voditi evidenco vseh vrst dejavnosti obdelave (člen 30(2)) in mora izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe (člen 32). Obdelovalec mora prav tako imenovati pooblaščen osebo za varstvo podatkov pod določenimi pogoji (člen 37) in po seznanitvi s kršitvijo varstva osebnih podatkov brez nepotrebnega odlašanja uradno obvestiti upravljavca (člen 33(2)). Poleg tega pravila o prenosih podatkov v tretje države (poglavje V) veljajo tako za obdelovalce kot tudi za upravljavce. Glede tega Evropski odbor za varstvo podatkov meni, da člen 28(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov odreja določeno vsebino za potrebno pogodbo med upravljavcem in obdelovalcem, obdelovalcem pa nalaga neposredne obveznosti, vključno z dolžnostjo pomagati upravljavcu pri zagotavljanju skladnosti.³⁶

1.1 Izbira obdelovalca

94. Upravljavec je **dolžan uporabljati „zgoj obdelovalce, ki zagotovijo zadostna jamstva** za izvajanje ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov“, tako da obdelava izpolnjuje zahteve iz Splošne uredbe

³⁵ Glej tudi uvodno izjavo 31 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

³⁶ Obdelovalec bi moral na primer upravljavcu po potrebi in na zahtevo pomagati pri izpolnjevanju obveznosti, ki se nanašajo na izvedbo ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov (uvodna izjava 95 Splošne uredbe o varstvu podatkov). To se mora odražati v pogodbi med upravljavcem in obdelovalcem v skladu s členom 28(3)(f) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

o varstvu podatkov – vključno za varnost obdelave – in zagotavlja varstvo pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.³⁷ Zato je upravljavec odgovoren za oceno zadostnosti jamstev, ki jih zagotovi obdelovalec, in bi moral biti zmožen dokazati, da je resno upošteval vse elemente iz Splošne uredbe o varstvu podatkov.

95. Jamstva, ki jih „zagotovi“ obdelovalec, so tista, ki jih obdelovalec lahko **zadovoljivo dokaže upravljavcu**, saj so edina, ki jih lahko upravljavec dejansko upošteva pri ocenjevanju izpolnjevanja njegovih obveznosti. Pri tem bo pogosto potrebna izmenjava ustrezne dokumentacije (na primer politika varovanja zasebnosti, pogoji storitve, evidenca dejavnosti obdelave, politika upravljanja evidenc, politika informacijske varnosti, poročila o zunanjih preverjanjih varstva podatkov, priznani mednarodni certifikati, kot je serija ISO 27000).
96. Upravljavčeva ocena zadostnosti jamstev je oblika ocene tveganj, ki bo pretežno odvisna od vrste obdelave, zaupane obdelovalcu, in jo je treba izvesti za vsak primer posebej, pri tem pa upoštevati naravo, obseg, okoliščine in namene obdelave ter tveganja za pravice in svoboščine posameznikov. Evropski odbor za varstvo podatkov zato ne more zagotoviti izčrpnega seznama dokumentov ali postopkov, ki jih mora obdelovalec pokazati ali prikazati v vsakem primeru, saj je to večinoma odvisno od okoliščin obdelave.
97. Upravljavec bi moral upoštevati naslednje elemente,³⁸ da oceni zadostnost jamstev: obdelovalčevo **strokovno znanje** (na primer tehnično strokovno znanje v zvezi z varnostnimi ukrepi in kršitvami varstva podatkov); obdelovalčevo **zanesljivost**; obdelovalčeve **vire**. Obdelovalčev ugled na trgu je prav tako lahko pomemben dejavnik, ki ga upoštevajo upravljavci.
98. Poleg tega se lahko kot element za dokazovanje zadostnosti jamstev uporabi zavezanost k odobrenemu kodeksu ravnanja ali mehanizmu potrjevanja.³⁹ Zato se obdelovalcem priporoča, naj upravljavca obvestijo o tej okoliščini, kakor tudi o vsakršni spremembi v zvezi s tako zavezanostjo.
99. Obveznost sodelovanja zgolj z obdelovalci, ki „zagotovijo zadostna jamstva“ iz člena 28(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov, je trajna obveznost. Ne preneha takrat, ko upravljavec in obdelovalec skleneta pogodbo ali drug pravni akt. Namesto tega bi moral upravljavec v ustreznih časovnih presledkih preveriti obdelovalčeva jamstva; če je primerno, tudi z revizijami in pregledi.⁴⁰

1.2 Oblika pogodbe ali drugega pravnega akta

100. Obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvaja obdelovalec, mora urejati pogodba ali drug pravni akt med upravljavcem in obdelovalcem v skladu s pravom Unije ali pravom države članice, kakor zahteva člen 28(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov.
101. Ta pravni akt mora biti **v pisni obliki, vključno z elektronsko obliko**.⁴¹ Zato pogodb, ki niso v pisni obliki (ne glede na to, kako izčrpne ali učinkovite so), ni mogoče obravnavati kot zadostne za izpolnitev zahtev iz člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov. Za preprečitev morebitnih težav pri dokazovanju, da je pogodba ali drug pravni akt dejansko veljaven, Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča, da se zagotovi, da se v pravni akt vključijo potrebni podpisi v skladu z veljavnim pravom (na primer pogodbenim pravom).

³⁷ Člen 28(1) in uvodna izjava 81 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

³⁸ Uvodna izjava 81 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

³⁹ Člen 28(5) in uvodna izjava 81 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁴⁰ Glej tudi člen 28(3)h Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁴¹ Člen 28(9) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

102. Poleg tega mora biti pogodba ali drug pravni akt v skladu s pravom Unije ali pravom države članice **zavezujoč za obdelovalca** glede na upravljavca, tj. določiti mora obveznosti obdelovalca, ki so zavezujoče na podlagi prava Unije ali prava države članice. Določiti mora tudi obveznosti upravljavca. V večini primerov bo to pogodba, vendar je v uredbi omenjen tudi „drug pravni akt“, kot je nacionalni zakon (primaren ali sekundaren) ali drug pravni instrument. Če pravni akt ne vključuje celotne minimalne zahtevane vsebine, ga je treba dopolniti s pogodbo ali drugim pravnim aktom, ki vključuje manjkajoče elemente.
103. Ker Splošna uredba o varstvu podatkov določa jasno obveznost sklenitve pisne pogodbe, če ni drugega ustreznega veljavnega pravnega akta, njena odsotnost pomeni kršitev Splošne uredbe o varstvu podatkov.⁴² Upravljavec in obdelovalec sta odgovorna za zagotovitev pogodbe ali drugega pravnega akta, ki ureja obdelavo.⁴³ Pristojni nadzorni organ bo lahko v skladu z določbami člena 83 Splošne uredbe o varstvu podatkov upravljavcu in obdelovalcu naložil upravno globo ob upoštevanju okoliščin posameznega primera. Pogodbe, ki so bile sklenjene pred datumom začetka uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov, bi morale biti posodobljene v skladu s členom 28(3). Neizvedba posodobitve, s katero bi se predhodna obstoječa pogodba uskladila z zahtevami Splošne uredbe o varstvu podatkov, pomeni kršitev člena 28(3).
- Pisna pogodba v skladu s členom 28(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov je lahko vključena v širšo pogodbo, kot je sporazum o ravni storitev. Evropski odbor za varstvo podatkov za olajšanje dokazovanja skladnosti s Splošno uredbo o varstvu podatkov priporoča, da se elementi pogodbe, namenjeni uveljavitvi člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov, jasno opredelijo na enem mestu (na primer v prilogi).
104. Za izpolnitev obveznosti sklenitve pogodbe **se lahko upravljavec in obdelovalec odločita za sklenitev individualne pogodbe**, ki vključuje vse obvezne elemente, **ali pa se v celoti ali delno sklicujeta na standardna pogodbena določila v zvezi z obveznostmi iz člena 28.**⁴⁴

⁴² Obstoj (ali neobstoj) pisnega dogovora pa ni odločilen za obstoj razmerja med upravljavcem in obdelovalcem. Če se lahko upravičeno domneva, da na podlagi analize dejstev okoliščin, povezanih z razmerjem med strankami in obdelavo osebnih podatkov, ki se izvaja, pogodba ne ustreza resničnosti v smislu dejanskega nadzora, se lahko dogovor razveljavi. Nasprotno pa lahko kljub neobstoju pisne pogodbe o obdelavi obstaja razmerje med upravljavcem in obdelovalcem. Vendar bi to pomenilo kršitev člena 28(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Poleg tega lahko pod določenimi pogoji neobstoj jasne opredelitve razmerja med upravljavcem in obdelovalcem povzroči težavo zaradi pomanjkanja pravne podlage kot osnove za vsako obdelavo, na primer v zvezi s sporočanjem podatkov med upravljavcem in domnevnim obdelovalcem.

⁴³ Člen 28(3) ne velja zgolj za upravljavce. Kadar ozemeljsko področje uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov velja zgolj za obdelovalca, je obveznost neposredno veljavna le za obdelovalca. Glej tudi Smernice 3/2018 Evropskega odbora za varstvo podatkov o ozemeljski veljavnosti Splošne uredbe o varstvu podatkov, str. 12.

⁴⁴ Člen 28(6) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Evropski odbor za varstvo podatkov opozarja, da standardna pogodbena določila za namene skladnosti s členom 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov niso enaka kot standardna pogodbena določila iz člena 46(2). Prva določila dodatno določajo in pojasnjujejo, kako bodo izpolnjene določbe člena 28(3) in (4), druga pa določajo ustrezne zaščitne ukrepe pri prenosu osebnih podatkov v tretjo državo ali mednarodno organizacijo v primeru nesprejetja sklepa o ustreznosti v skladu s členom 45(3).

105. Niz standardnih pogodbenih določil lahko sprejme Komisija⁴⁵ ali nadzorni organ v skladu z mehanizmom za skladnost.⁴⁶ Ta določila so lahko del potrdila, izdanega upravljavcu ali obdelovalcu v skladu s členoma 42 in 43.⁴⁷
106. Evropski odbor za varstvo podatkov bi želel pojasniti, da upravljavcem in obdelovalcem ni treba skleniti pogodbe na podlagi standardnih pogodbenih določil in da to nima nujno prednosti pred sklenitvijo individualne pogodbe. Obe možnosti sta izvedljivi za doseg skladnosti z zakonodajo, ki ureja varstvo podatkov, glede na posebne okoliščine, dokler izpolnjujejo zahteve iz člena 28(3).
107. Če stranke želijo izrabiti standardna pogodbeni določila, morajo biti določila o varstvu podatkov v njihovi pogodbi enaka kot tista v standardnih pogodbenih določilih. V standardnih pogodbenih določilih pogosto obstajajo prazna mesta, ki jih stranke izpolnijo, ali možnosti, ki jih izberejo. Kot je bilo že navedeno, bodo standardna pogodbeni določila na splošno vključena v obsežnejšo pogodbo, ki opisuje predmet pogodbe, njene finančne pogoje in druga dogovorjena določila: stranke bodo lahko dodale dodatne določbe (na primer veljavno pravo in pristojnost), če te neposredno ali posredno ne nasprotujejo standardnim pogodbenim določilom⁴⁸ in ne ogrožajo varstva, ki ga zagotavljata Splošna uredba o varstvu podatkov ter pravo Unije ali pravo držav članic o varstvu podatkov.
108. Pogodbo med upravljavci in obdelovalci lahko včasih eno od strank sestavi enostransko. Katera stranka ali stranke sestavijo pogodbe, je lahko odvisno od več dejavnikov, ki vključujejo: položaj strank na trgu in pogodbeno moč, njihovo strokovno znanje in dostop do pravnih storitev. Nekateri ponudniki storitev na primer določajo standardne pogoje in pravila, ki vključujejo pogodbe o obdelavi podatkov.
109. Pogodba med upravljavcem in obdelovalcem mora biti skladna z zahtevami člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov, da se zagotovi, da obdelovalec obdeluje osebne podatke skladno s Splošno uredbo o varstvu podatkov. V vsaki taki pogodbi je treba upoštevati posebne odgovornosti upravljavcev in obdelovalcev. Čeprav je v členu 28 naveden seznam točk, ki jih mora obravnavati vsaka pogodba, ki ureja razmerje med upravljavci in obdelovalci, pušča manevrski prostor za pogajanja med strankami teh pogodb. V nekaterih primerih ima lahko upravljavec ali obdelovalec šibkejšo pogajalsko moč za prilagoditev pogodbe o varstvu podatkov. Sklicevanje na standardna pogodbeni določila, sprejeta

⁴⁵ Člen 28(7) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Glej Skupno mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov 1/2021 o standardnih pogodbenih določilih med upravljavci in obdelovalci: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/edpb-edps-joint-opinion/edpb-edps-joint-opinion-12021-standard_en.

⁴⁶ Člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Register odločb, ki jih sprejmejo nadzorni organi in sodišča o zadevah, ki se obravnavajo v mehanizmu za skladnost, vključno s standardnimi pogodbenimi določili za namene skladnosti s členom 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov, je na voljo na: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/register-for-decisions_en.

⁴⁷ Člen 28(6) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁴⁸ Evropski odbor za varstvo podatkov opozarja, da je dovoljena enaka stopnja prilagodljivosti, ko se stranke odločijo za uporabo standardnih pogodbenih določil kot zaščitnega ukrepa za prenose v tretje države v skladu s členoma 46(2)(c) ali 46(2)(d) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Uvodna izjava 109 Splošne uredbe o varstvu podatkov pojasnjuje, da „možnost, ki jo ima upravljavec ali obdelovalec glede uporabe standardnih določil Komisije ali nadzornega organa o varstvu podatkov, upravljavcem ali obdelovalcem ne bi smela preprečiti niti da standardna določila o varstvu podatkov vključijo v obsežnejšo pogodbo, kot je pogodba med obdelovalcem in drugim obdelovalcem, niti da dodajo druga določila ali dodatne zaščitne ukrepe, če ti neposredno ali posredno ne nasprotujejo standardnim pogodbenim določilom [...] ali posegajo v temeljne pravice ali svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Upravljavce in obdelovalce bi bilo treba spodbujati, da vzpostavijo dodatne zaščitne ukrepe s pomočjo pogodbenih obveznosti, ki bi dopolnjevale standardna zaščitna določila“.

skladno s členom 28 (podtočki 7 in 8), lahko pripomore k vnovičnemu uravnoteženju pogajalskih položajev in zagotovitvi, da pogodbe upoštevajo Splošno uredbo o varstvu podatkov.

110. Dejstvo, da pogodbo in njene podrobne poslovne pogoje pripravi ponudnik storitev, ne pa upravljavec, samo po sebi ni problematično in ne zadostuje za to, da bi se ponudnik storitev štel za upravljavca. Poleg tega neravnovesje pogodbene moči majhnega upravljavca podatkov glede na velike ponudnike storitev ne bi smelo biti razlog za to, da upravljavec sprejme določbe in pogoje pogodb, ki niso skladni z zakonodajo, ki ureja varstvo podatkov, upravljavca pa tudi ne more razrešiti njegovih obveznosti v zvezi z varstvom podatkov. Upravljavec mora oceniti pogoje in če jih prostovoljno sprejme ter uporablja storitve, je sprejel tudi popolno odgovornost za skladnost s Splošno uredbo o varstvu podatkov. O vsaki spremembi pogodb o obdelavi podatkov, ki jo predlaga obdelovalec, vključeni v standardne pogoje, bi bilo treba neposredno obvestiti upravljavca, ki bi jo moral odobriti ob upoštevanju maneverskega prostora, ki ga ima obdelovalec v zvezi z nebistvenimi elementi sredstev (glej točki 40–41 zgoraj). Zgolj objava teh sprememb na obdelovalčevem spletnem mestu ni skladna s členom 28.

1.3 Vsebina pogodbe ali drugega pravnega akta

111. Pred nadaljevanjem s posameznimi podrobnimi zahtevami iz Splošne uredbe o varstvu podatkov glede vsebine pogodbe ali drugega pravnega akta je treba navesti nekaj splošnih pripomb.
112. Čeprav so elementi iz člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov njena temeljna vsebina, bi morala biti pogodba možnost za upravljavca in obdelovalca, da podrobneje pojasni, kako bodo ti temeljni elementi izvedeni s podrobnimi navodili. Zato **v pogodbi o obdelavi ne bi smele biti zgolj ponovljene določbe iz Splošne uredbe o varstvu podatkov**, ampak bi morala vključevati podrobnejše, konkretne informacije o tem, kako bodo izpolnjene zahteve in kakšna stopnja varnosti je potrebna za obdelavo osebnih podatkov, ki je predmet pogodbe o obdelavi. Pogajanje in določitev pogodbe, kar še zdaleč ni zgolj formalnost, pomenita priložnost za določitev podrobnosti v zvezi z obdelavo.⁴⁹ „Varstvo pravic in svoboščin posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, pa tudi pristojnost in odgovornost upravljavcev in obdelovalcev [...] zahtevajo jasno dodelitev odgovornosti“ na podlagi Splošne uredbe o varstvu podatkov.⁵⁰
113. Hkrati bi bilo treba v pogodbi **upoštevati „posebne naloge in odgovornosti obdelovalca v okviru obdelave, ki jo izvaja, in tveganje za pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki“**.⁵¹ Na splošno bi morala biti pogodba med strankama sestavljena glede na določeno dejavnost obdelave podatkov. Na primer ni potrebe po naložitvi zelo strogih varnostnih ukrepov in postopkov obdelovalcu, ki mu je zaupana dejavnost obdelave, zaradi katere nastajajo samo manjša tveganja: vsak obdelovalec mora namreč izpolnjevati zahteve iz uredbe, ukrepi in postopki pa bi morali biti prilagojeni posebnim okoliščinam. V vsakem primeru mora pogodba zajemati vse elemente iz člena 28(3). Pogodba bi morala hkrati vsebovati nekatere elemente, ki lahko obdelovalcu pomagajo pri razumevanju tveganj, ki izhajajo iz obdelave, za pravice in svoboščine posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki: ker se dejavnost izvaja v imenu upravljavca, ta pogosto bolje razume tveganja, ki jih obdelava prinaša, saj upravljavec pozna okoliščine, v katerih obdelava poteka.

⁴⁹ Glej tudi Mnenje 14/2019 Evropskega odbora o varstvu podatkov o osnutku standardnih pogodbenih določil, ki jih je predložil danski nadzorni organ (člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov), str. 5.

⁵⁰ Uvodna izjava 79 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁵¹ Uvodna izjava 81 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

114. Evropski odbor za varstvo podatkov v zvezi z zahtevano **vsebino** pogodbe ali drugega pravnega akta razlaga člen 28(3) tako, da mora določati:

- **vsebino** obdelave (na primer posnetke videonadzora ljudi, ki prihajajo v strogo varovani objekt in iz njega odhajajo). Ker je vsebina obdelave širok pojem, mora biti opredeljena dovolj konkretno, da je jasno, kaj je glavni predmet obdelave;
- **trajanje**⁵² obdelave: navesti bi bilo treba točno obdobje ali merila, ki se uporabljajo za njegovo določitev; dodala bi se lahko na primer veljavnost pogodbe o obdelavi;
- **narava** obdelave: vrsta dejanj, izvedenih v okviru obdelave (na primer: „snemanje filmov“, „posnetkov“, „arhiviranje slik“ itd.) **in namen** obdelave (na primer odkrivanje nezakonitega vstopa). Ta opis bi moral biti kar najbolj celovit, odvisno od določene dejavnosti obdelave, da zunanjim strankam (na primer nadzornim organom) omogoči razumevanje vsebine in tveganj obdelave, zaupane obdelovalcu;
- **vrsta osebnih podatkov**: to bi moralo biti določeno čim bolj podrobno (na primer video posnetki posameznikov, ko v objekt vstopajo in iz njega izstopajo). Ne bi bilo primerno zgolj navesti, da gre za „osebne podatke v skladu s členom 4(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov“ ali „posebne vrste osebnih podatkov v skladu s členom 9“. V primeru posebnih vrst podatkov bi moralo biti v pogodbi ali pravnem aktu navedeno vsaj, za katere vrste podatkov gre, na primer „informacije, ki se nanašajo na zdravstvene kartoteke“, ali „informacije o tem, ali je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, član sindikata“;
- **kategorije posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki**: tudi to bi moralo biti navedeno na precej poseben način (na primer „obiskovalci“, „zaposleni“, dostavne storitve itd.);
- **obveznosti in pravice upravljavca**: pravice upravljavca so podrobneje obravnavane v naslednjih oddelkih (na primer glede pravice obdelovalca, da izvede preglede in revizije). Kar zadeva obveznosti upravljavca, primeri vključujejo upravljavčevo obveznost, da obdelovalcu zagotavlja podatke, omenjene v pogodbi, da zagotavlja in dokumentira vsa navodila v zvezi z obdelavo podatkov, ki jo izvaja obdelovalec, da pred in med obdelavo zagotavlja izpolnjevanje obveznosti iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki se nanašajo na obdelovalca, da nadzoruje obdelavo, vključno z izvajanjem revizij in pregledov z obdelovalcem.

115. Čeprav so v Splošni uredbi o varstvu podatkov naštet elementi, ki jih je vselej treba vključiti v pogodbo, je morda treba vključiti druge ustrezne informacije glede na okoliščine in tveganja obdelave kakor tudi morebitno dodatno veljavno zahtevo.

1.3.1 Obdelovalec mora obdelovati podatke samo po dokumentiranih navodilih upravljavca (člen 28(3)(a) Splošne uredbe o varstvu podatkov)

116. Potreba po določitvi te obveznosti izhaja iz dejstva, da obdelovalec obdeluje podatke v imenu upravljavca. Upravljavci morajo svojim obdelovalcem zagotoviti navodila, ki se nanašajo na posamezno dejavnost obdelave. Taka navodila lahko vključujejo dovoljeno in nesprejemljivo obravnavanje osebnih podatkov, podrobnejše postopke, načine varstva podatkov itd. Obdelovalec ne sme prekoračiti navodil upravljavca. Vendar lahko obdelovalec predlaga elemente, ki postanejo del danih navodil, če jih upravljavec sprejme.

⁵² Trajanje obdelave ni nujno enako veljavnosti pogodbe (morda obstajajo pravne obveznosti, da se podatki hranijo dlje ali manj časa).

117. Če obdelovalec obdeluje podatke tako, da prekorači upravljavčeva navodila ali ravna v nasprotju z njimi, in to pomeni odločitev, ki določa namene in sredstva obdelave, bo obdelovalec kršil svoje obveznosti in se bo celo štel za upravljavca v zvezi z navedeno obdelavo v skladu s členom 28(10) (glej pododdelek 1.5 v nadaljevanju⁵³).
118. Navodila, ki jih izda upravljavec, morajo biti **dokumentirana**. V ta namen je v prilogo k pogodbi ali drug prawni akt priporočljivo vključiti postopek in predlogo za dajanje nadaljnjih navodil. Navodila se lahko zagotavljajo tudi v kateri koli pisni obliki (na primer e-pošta) in v kateri koli drugi dokumentirani obliki pod pogojem, da je mogoče voditi evidenco teh navodil. Za preprečitev morebitnih težav pri dokazovanju, da so upravljavčeva navodila ustrezno dokumentirana, Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča, da se ta navodila hranijo skupaj s pogodbo ali drugim pravnim aktom.
119. Dolžnost obdelovalca, da se vzdrži vsake dejavnosti obdelave, ki ne temelji na upravljavčevih navodilih, se nanaša tudi na **prenose** osebnih podatkov v tretjo državo ali mednarodno organizacijo. V pogodbi bi morale biti navedene zahteve za prenose v tretje države ali mednarodne organizacije, pri čemer se upoštevajo določbe poglavja V Splošne uredbe o varstvu podatkov.
120. Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča, da upravljavec tej točki nameni posebno pozornost, zlasti kadar bo obdelovalec za določene dejavnosti obdelave pooblastil druge obdelovalce in kadar ima obdelovalec oddelke ali enote s sedežem v tretjih državah. Če upravljavčeva navodila ne dovoljujejo prenosov ali razkritij v tretje države, obdelovalec ne bo smel dodeliti obdelave podobdelovalcu v tretji državi, pa tudi podatki ne bodo smeli biti obdelani v enem od njegovih oddelkov zunaj EU.
121. Obdelovalec lahko podatke obdeluje brez dokumentiranih navodil upravljavca, **kadar mora obdelovalec osebne podatke obdelati in/ali prenesti na podlagi prava Unije ali prava države članice, ki velja za obdelovalca**. Ta določba nadalje razkriva pomen skrbnega pogajanja in priprave pogodb o obdelavi podatkov, saj bo morda na primer katera koli od strank morala poiskati pravne nasvete glede obstoja kakršne koli take zakonske zahteve. To je treba opraviti pravočasno, kajti obdelovalec je dolžan o tej zahtevi obvestiti upravljavca pred začetkom obdelave. Samo kadar to isto pravo (Unije ali države članice) obdelovalcu prepoveduje, da bi upravljavca obvestil o „pomembnih razlogih v javnem interesu“, ni te obveznosti obveščanja. Do prenosa ali razkritja lahko v vsakem primeru pride le, če ga dovoljuje pravo Unije, vključno v skladu s členom 48 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

1.3.2 Obdelovalec mora zagotoviti, da so osebe, ki so pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov, zavezane k zaupnosti ali jih k zaupnosti zavezuje ustrezen zakon (člen 28(3)(b) Splošne uredbe o varstvu podatkov)

122. V pogodbi mora biti navedeno, da mora obdelovalec zagotavljati, da je vsakdo, ki mu dovoljuje obdelavo osebnih podatkov, zavezan k zaupnosti. To se lahko izvede bodisi s pogodbenim sporazumom bodisi z že obstoječimi zakonskimi obveznostmi.
123. Širok pojem „osebe, ki so pooblaščen za obdelavo osebnih podatkov“, vključuje zaposlene in začasne delavce. Obdelovalec bi moral na splošno omogočiti dostop do osebnih podatkov le zaposlenim, ki jih dejansko potrebujejo za izvajanje nalog, za katere jih je najel upravljavec.
124. Zavezanost k zaupnosti ali obveznost zaupnosti mora biti „ustrezna“, tj. pooblaščen osebi mora dejansko prepovedati razkrivanje kakršnih koli zaupnih informacij brez dovoljenja, in dovolj široka, da zajame vse osebne podatke, obdelane v imenu upravljavca, kakor tudi pogoje, v katerih se osebni podatki obdelujejo.

⁵³ Glej del II, pododdelek 1.5 („Obdelovalec, ki določi namene in sredstva obdelave“).

1.3.3 Obdelovalec mora sprejeti vse ukrepe, potrebne v skladu s členom 32 (člen 28(3)(c) Splošne uredbe o varstvu podatkov)

125. Upravljavec in obdelovalec morata v skladu s členom 32 izvesti ustrezne tehnične in organizacijske varnostne ukrepe. Čeprav ta obveznost velja neposredno za obdelovalca, čigar dejanja obdelave spadajo na področje uporabe Splošne uredbe o varstvu podatkov, je treba dolžnost sprejetja vseh ukrepov, potrebnih v skladu s členom 32, kljub temu upoštevati v pogodbi v zvezi z dejavnostmi obdelave, ki jo zaupa upravljavec.
126. Kot je bilo navedeno zgoraj, v pogodbi o obdelavi ne smejo biti zgolj ponovljene določbe iz Splošne uredbe o varstvu podatkov. V pogodbi morajo biti zajete ali navedene informacije o varnostnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, **obdelovalčeva obveznost pridobiti upravljavčevo soglasje pred izvedbo sprememb** ter redni pregled varnostnih ukrepov za zagotavljanje njihove ustreznosti v zvezi s tveganji, ki se lahko sčasoma spremenijo. Stopnja podrobnosti informacij glede varnostnih ukrepov, ki jih je treba vključiti v pogodbo, mora upravljavcu omogočiti, da oceni ustreznost ukrepov v skladu s členom 32(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Poleg tega je potreben tudi opis, kar upravljavcu omogoča, da izpolni svojo odgovornost v skladu s členoma 5(2) in 24 Splošne uredbe o varstvu podatkov v zvezi z varnostnimi ukrepi, naloženimi obdelovalcu. Iz člena 28(3)(f) in (h) Splošne uredbe o varstvu podatkov je mogoče sklepati o ustrezni obveznosti obdelovalca, da upravljavcu pomaga in omogoči dostop do vseh informacij, potrebnih za dokazovanje skladnosti.
127. Obseg navodil, ki jih upravljavec zagotavlja obdelovalcu glede ukrepov, ki jih je treba izvesti, bo odvisen od posebnih okoliščin. Upravljavec lahko v nekaterih primerih zagotovi jasen in podroben opis varnostnih ukrepov, ki jih je treba izvesti. V drugih primerih lahko upravljavec opiše minimalne varnostne cilje, ki jih je treba doseči, od obdelovalca pa zahteva, da predlaga izvedbo določenih varnostnih ukrepov. Upravljavec mora obdelovalcu vsekakor zagotoviti opis dejavnosti obdelave in varnostnih ciljev (na podlagi upravljavčeve ocene tveganj) in potrditi ukrepe, ki jih predlaga obdelovalec. To bi lahko bilo vključeno v prilogo k pogodbi. Upravljavec izvaja svojo pristojnost odločanja o glavnih značilnostih varnostnih ukrepov bodisi z izrecnim navajanjem ukrepov bodisi s potrditvijo tistih, ki jih predlaga obdelovalec.

1.3.4 Obdelovalec mora spoštovati pogoje iz člena 28(2) in 28(4) za zaposlitev drugega obdelovalca (člen 28(3)(d) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

128. V pogodbi mora biti navedeno, da obdelovalec ne sme zaposliti drugega obdelovalca brez upravljavčevega predhodnega pisnega dovoljenja in ali bo to dovoljenje posebno ali splošno. V primeru splošnega dovoljenja mora obdelovalec upravljavca obvestiti o vsaki spremembi podobdelovalcev v skladu s pisnim dovoljenjem in upravljavcu omogočiti, da nasprotuje. Priporočljivo je, da je v pogodbi določen postopek za to. Prav tako je treba opozoriti, da obdelovalčeva dolžnost upravljavca obvestiti o vsaki spremembi podobdelovalcev pomeni, da obdelovalec dejansko te spremembe navede ali upravljavca o njih obvesti.⁵⁴ Prav tako bi moral biti v pogodbi, kadar se zahteva posebno dovoljenje, določen postopek za pridobitev takega dovoljenja.
129. Če obdelovalec zaposli drugega obdelovalca, je treba med njima skleniti pogodbo, ki nalaga enake obveznosti varstva podatkov, kot so tiste, naložene prvotnemu obdelovalcu, ali pa morajo biti te obveznosti naložene z drugim pravnim aktom v skladu s pravom Unije ali pravom države članice (glej

⁵⁴ Nasprotno pa v zvezi s tem ni dovolj, da obdelovalec na primer upravljavcu zagotovi zgolj splošen dostop do seznama podobdelovalcev, ki ga je mogoče občasno posodobiti, ne da bi omenil vsakega novega predvidenega podobdelovalca. Z drugimi besedami, obdelovalec mora dejansko obvestiti upravljavca o vsaki spremembi na seznamu (tj. zlasti o vsakem novem predvidenem podobdelovalcu).

tudi točko 160 v nadaljevanju). To vključuje obveznost iz člena 28(3)(h), da se upravljavcu ali drugemu revizorju, ki ga pooblasti upravljavec, omogoči izvajanje revizij, tudi pregledov, in da pri njih sodeluje.⁵⁵ Obdelovalec odgovarja upravljavcu za to, da drugi obdelovalci izpolnjujejo obveznosti o varstvu podatkov (za več podrobnosti o priporočeni vsebini pogodbe glej pododdelek 1.6 v nadaljevanju⁵⁶).

1.3.5 Obdelovalec mora upravljavcu pomagati pri izpolnjevanju njegovih obveznosti, da odgovori na zahteve za uresničevanje pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki (člen 28(3)(e) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

130. Čeprav je za zagotavljanje obravnave zahtevkov posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, zadolžen upravljavec, je treba v pogodbi določiti, da je obdelovalec dolžan zagotavljati pomoč „z ustreznimi tehničnimi in organizacijskimi ukrepi, kolikor je to mogoče“. Vrsta te pomoči se lahko zelo spreminja, „ob upoštevanju narave obdelave“ in glede na vrsto dejavnosti, zaupane obdelovalcu. Podrobnosti glede pomoči, ki jo zagotavlja obdelovalec, bi morale biti vključene v pogodbo ali pa v prilogo k njej.
131. Pomoč je lahko preprosto sestavljena iz pravočasnega posredovanja vseh prejetih zahtevkov in/ali zagotavljanja upravljavcu neposrednega pridobivanja in upravljanja zadevnih osebnih podatkov, v določenih okoliščinah pa bo obdelovalec prejel posebne, tehnične naloge, zlasti pri pridobivanju in upravljanju osebnih podatkov.
132. Čeprav se lahko praktično upravljanje posameznih zahtevkov odda zunanjemu obdelovalcu, je treba opozoriti, da je upravljavec odgovoren za izpolnjevanje takih zahtevkov. Zato mora upravljavec opraviti oceno, ali so zahtevki posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, dopustni in/ali so izpolnjene zahteve, ki jih določa Splošna uredba o varstvu podatkov, bodisi za vsak primer posebej bodisi na podlagi jasnih navodil, zagotovljenih obdelovalcu v pogodbi pred začetkom obdelave. Upravljavec prav tako ne more podaljšati rokov, določenih v poglavju III, glede na to, da mora potrebne informacije zagotoviti obdelovalec.

1.3.6 Obdelovalec mora upravljavcu pomagati pri izpolnjevanju obveznosti v skladu s členi 32 do 36 (člen 28(3)(f) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

133. V pogodbi je treba prepričati zgolj ponovitev teh dolžnosti zagotavljanja pomoči: **pogodba mora vsebovati podrobnosti o tem, kako se obdelovalca zaprosi za pomoč upravljavcu pri izpolnjevanju naštetih obveznosti**. Dodajo se lahko na primer postopki in predloge v prilogah k pogodbi, kar obdelovalcu omogoča, da upravljavcu zagotovi vse potrebne informacije.
134. Vrsta in stopnja pomoči, ki jo zagotavlja obdelovalec, se lahko zelo razlikujeta „ob upoštevanju narave obdelave in informacij, ki so dostopne obdelovalcu“. Upravljavec mora obdelovalca ustrezno sezniniti s tveganjem, povezanim z obdelavo, in drugimi okoliščinami, kar lahko obdelovalcu pomaga izpolniti svojo dolžnost.
135. V zvezi s posebnimi obveznostmi ima obdelovalec nato dolžnost pomagati upravljavcu pri izpolnjevanju obveznosti sprejetja ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotavljanje varnosti obdelave.⁵⁷ Čeprav se to lahko deloma prekriva z zahtevo, da obdelovalec sam sprejme ustrezne varnostne ukrepe, kadar dejanja obdelave obdelovalca spadajo na področje uporabe Splošne uredbe

⁵⁵ Glej tudi Mnenje 14/2019 Evropskega odbora o varstvu podatkov o osnutku standardnih pogodbenih določil, ki jih je predložil danski nadzorni organ (člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov), 9. julija 2019, točka 44.

⁵⁶ Glej del II, pododdelek 1.6 („Podobdelovalci“).

⁵⁷ Člen 32 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

o varstvu podatkov, sta to dve različni obveznosti, saj se ena nanaša na obdelovalčeve, druga pa na upravljavčeve lastne ukrepe.

136. Nato mora obdelovalec pomagati upravljavcu pri izpolnjevanju obveznosti obveščanja nadzornega organa in posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, o kršitvah varstva osebnih podatkov. Obdelovalec mora obvestiti upravljavca o vsaki zaznani kršitvi varstva osebnih podatkov, ki vpliva na objekte/sisteme IT obdelovalca ali podobdelovalca, in upravljavcu pomagati pridobiti informacije, ki morajo biti navedene v poročilu nadzornemu organu.⁵⁸ Splošna uredba o varstvu podatkov določa, da mora upravljavec brez nepotrebnega odlašanja obvestiti o kršitvi, da se čim bolj omejijo posledice za posameznike in poveča možnost obravnavanja kršitve na ustrezen način. Tudi obdelovalčevo uradno obvestilo upravljavcu podatkov bi moralo biti poslano brez nepotrebnega odlašanja.⁵⁹ Glede na posebne značilnosti obdelave, zaupane obdelovalcu, je mogoče primerno, da stranki v pogodbo vključita določen časovni okvir (na primer število ur), v katerem bi moral obdelovalec obvestiti upravljavca, kakor tudi kontaktno točko za taka obvestila, način in minimalno vsebino, ki jo pričakuje upravljavec.⁶⁰ Pogodbeni dogovor med upravljavcem in obdelovalcem lahko prav tako vključuje dovoljenje in zahtevo, da obdelovalec neposredno obvešča o kršitvi varstva podatkov v skladu s členoma 33 in 34, vendar upravljavec ostaja pravno odgovoren za obveščanje.⁶¹ Če obdelovalec nadzornega organa ne obvesti neposredno o kršitvi varstva podatkov, posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, pa obvesti v skladu s členoma 33 in 34, mora obdelovalec obvestiti tudi upravljavca in mu posredovati kopije uradnega obvestila in informacij posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki.
137. Obdelovalec mora upravljavcu prav tako pomagati pri izvedbi ocen učinka v zvezi z varstvom podatkov, če je potrebno, in pri posvetovanju z nadzornim organom, če iz rezultata izhaja, da obstaja veliko tveganje, ki ga ni mogoče ublažiti.
138. Dolžnost pomoči ne pomeni prelaganja odgovornosti, kajti te obveznosti so naložene upravljavcu. Čeprav lahko v praksi na primer oceno učinka v zvezi z varstvom podatkov izvede obdelovalec, upravljavec ostaja še naprej odgovoren za dolžnost izvedbe ocene,⁶² obdelovalec pa mora upravljavcu pomagati le „po potrebi in na zahtevo.“⁶³ Zato je upravljavec tisti, ki mora prevzeti pobudo za izvedbo ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov, in ne obdelovalec.

1.3.7 Obdelovalec mora po zaključku dejavnosti obdelave v skladu z odločitvijo upravljavca izbrisati ali vrniti vse osebne podatke upravljavcu in izbrisati obstoječe kopije (člen 28(3)(g) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

139. Namen pogodbenih pogojev je zagotoviti ustrezno varstvo osebnih podatkov po zaključku „storitev v zvezi z obdelavo“: zato upravljavec odloča, kaj bi moral obdelovalec storiti v zvezi z osebnimi podatki.

⁵⁸ Člen 33(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁵⁹ Več informacij najdete v Smernicah o obveščanju o kršitvi varnosti osebnih podatkov na podlagi Uredbe 2016/679, WP 250 rev.01, 6. februar 2018, str. 13–14.

⁶⁰ Glej tudi Mnenje 14/2019 Evropskega odbora o varstvu podatkov o osnutku standardnih pogodbenih določil, ki jih je predložil danski nadzorni organ (člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov), 9. julij 2019, točka 40.

⁶¹ Smernice o obveščanju o kršitvi varnosti osebnih podatkov na podlagi Uredbe 2016/679, WP250rev.01, 6. februar 2018, str. 14.

⁶² Delovna skupina za varstvo podatkov iz člena 29, Smernice glede ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov in opredelitve, ali je „verjetno, da bi obdelava povzročila veliko tveganje“, za namene Uredbe 2016/679, WP 248 rev.01, str. 14

⁶³ Uvodna izjava 95 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

140. Upravljavec lahko na začetku odloči, ali se osebni podatki izbrišejo ali vrnejo, kar navede v pogodbi, s pisnim sporočilom, pravočasno poslanim obdelovalcu. Možnost, da upravljavec podatkov spremeni odločitev pred zaključkom storitev v zvezi z obdelavo, bi morala biti nakazana v pogodbi ali drugem pravnem aktu. Pogodba bi morala določati postopek za zagotavljanje teh navodil.
141. Če se upravljavec odloči, da se osebni podatki izbrišejo, bi moral obdelovalec zagotoviti, da se izbris izvede na varen način, in sicer tudi zato, da se doseže skladnost s členom 32 Splošne uredbe o varstvu podatkov. Obdelovalec bi moral upravljavcu potrditi, da je bil izbris izveden v dogovorjenem roku in na dogovorjen način.
142. Obdelovalec mora izbrisati vse obstoječe kopije podatkov, razen če pravo države članice ne določa nadaljnje hrambe. Če sta obdelovalec ali upravljavec seznanjena s tako pravno zahtevo, bi morala čim prej obvestiti drugo stranko.

1.3.8 Obdelovalec mora dati na voljo upravljavcu vse informacije, potrebne za dokazovanje izpolnjevanja obveznosti iz člena 28, ter upravljavcu ali drugemu revizorju, ki ga pooblasti upravljavec, omogočiti izvajanje revizij, tudi pregledov, in pri njih sodelovati (člen 28(3)(h) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

143. Pogodba vsebuje podatke o tem, kako pogosto in na kak način bi moral potekati pretok informacij med obdelovalcem in upravljavcem, da se upravljavec v celoti seznani s podrobnostmi o obdelavi, ki so upoštevne za dokazovanje izpolnjevanja obveznosti iz člena 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov. Upravljavcu se lahko sporočijo na primer ustrezni deleži obdelovalčevih evidenc o dejavnostih obdelave. Obdelovalec bi moral zagotoviti vse informacije o tem, kako bo izvedena dejavnost obdelave v imenu upravljavca. Te informacije bi morale vključevati podatke o delovanju uporabljenih sistemov, varnostnih ukrepov, izpolnjevanju zahtev v zvezi s hrambo podatkov, lokaciji podatkov, prenosih podatkov, kdo ima dostop do podatkov in kdo so uporabniki podatkov, podobdelovalci, ki se uporabljajo itd.
144. V pogodbi se navedejo še druge informacije o zmožnosti izvedbe in dolžnosti sodelovanja pri pregledih in revizijah, ki jih izvede upravljavec ali drugi revizor, ki ga pooblasti upravljavec.

Splošna uredba o varstvu podatkov določa, da preglede in revizije izvede upravljavec ali tretja oseba, ki jo pooblasti upravljavec. Cilj te revizije je zagotoviti, da ima upravljavec vse informacije glede dejavnosti obdelave, ki se izvede v njegovem imenu, in jamstvi, ki jih zagotovi obdelovalec. Obdelovalec lahko predlaga izbiro določenega revizorja, vendar je treba končno odločitev prepustiti upravljavcu v skladu s členom 28(3)(h) Splošne uredbe o varstvu podatkov.⁶⁴ Poleg tega upravljavec ohrani pravico do izpodbijanja obsega, metodologije in rezultatov pregleda, tudi če pregled izvede revizor, ki ga predlaga obdelovalec.⁶⁵

Stranki bi morali sodelovati v dobri veri in oceniti, ali in kdaj je treba izvesti revizije v prostorih obdelovalca kakor tudi kakšna vrsta revizije ali pregleda (na daljavo/na kraju samem/drug način zbiranja potrebnih informacij) bi bila potrebna in ustrezna v določenem primeru, tudi ob upoštevanju varnostnih vprašanj; končno odločitev o tem mora sprejeti upravljavec. Upravljavec bi moral imeti na podlagi rezultatov pregleda možnost od obdelovalca zahtevati, da sprejme naknadne ukrepe, na

⁶⁴ Glej Skupno mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov 1/2021 o standardnih pogodbenih določilih med upravljavci in obdelovalci, točka 43.

⁶⁵ Glej Mnenje 14/2019 o osnutku standardnih pogodbenih določil, ki jih je predložil danski nadzorni organ (člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov), točka 43.

primer za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in vrzeli.⁶⁶ Prav tako bi bilo treba vzpostaviti posebne postopke v zvezi z obdelovalčevim in upravljavčevim pregledom podobdelovalcev (glej pododdelek 1.6 v nadaljevanju⁶⁷).

145. Splošna uredba o varstvu podatkov ne zajema vprašanja delitve stroškov med upravljavcem in obdelovalcem v zvezi z revizijami, ki je odvisno od poslovnih interesov. Člen 28(3)(h) določa, da mora pogodba vključevati obveznost, da obdelovalec upravljavcu omogoči dostop do vseh potrebnih informacij, ter obveznost, da upravljavcu ali drugemu revizorju, ki ga pooblasti upravljavec, omogoči izvajanje revizij, tudi pregledov, in pri njih sodeluje. To v praksi pomeni, da stranki v pogodbo ne bi smeli vključiti določil, ki predvidevajo plačilo stroškov ali pristojbin, ki bi bile v očitnem nesorazmerju ali previsoke, kar bi imelo odvrtačen učinek na eno od strank. Taka določila bi namreč pomenila, da pravice in obveznosti iz člena 28(3)(h) v praksi nikoli ne bi bile uresničene in bi postale povsem teoretične, čeprav so sestavni del varnostnih ukrepov za varstvo podatkov, določenih v členu 28 Splošne uredbe o varstvu podatkov.

1.4 Navodila, ki kršijo pravo varstva podatkov

146. V skladu s členom 28(3) mora obdelovalec nemudoma obvestiti upravljavca, če po njegovem mnenju navodilo krši Splošno uredbu o varstvu podatkov ali druge določbe Unije ali predpisov držav članic o varstvu podatkov.
147. Dolžnost obdelovalca je namreč, da upošteva upravljavčeva navodila, vendar zanj velja tudi splošna obveznost, da ravnava v skladu z zakonom. Zdi se, da navodilo, ki krši pravo varstva podatkov, povzroča nasprotje med prej omenjenima obveznostma.
148. Ko bo upravljavec seznanjen, da eno od njegovih navodil morda krši pravo varstva podatkov, bo moral oceniti okoliščine in ugotoviti, ali navodilo dejansko krši pravo varstva podatkov.
149. Evropski odbor za varstvo podatkov strankam priporoča pogajanje in doseg pogodbene dogovora o posledicah uradnega obvestila, ki ga pošlje obdelovalec o navodilu, ki povzroča kršitev, ter o primeru, da upravljavec v zvezi s tem ne ukrepa. Primer za to bi bila vključitev določila o prenehanju pogodbe, če upravljavec vztraja pri nezakonitem navodilu. Drug primer bi bilo določilo o možnosti, da obdelovalec začasno prekine izvajanje zadevnega navodila, dokler upravljavec svojega navodila ne potrdi, spremeni ali umakne⁶⁸.

1.5 Postopek o določitvi namenov in sredstev obdelave

150. Če obdelovalec krši Splošno uredbu o varstvu podatkov, ko določi namene in sredstva obdelave, se šteje za upravljavca v zvezi s to obdelavo (člen 28(10) Splošne uredbe o varstvu podatkov).

1.6 Podobdelovalci

151. Dejavnosti obdelave podatkov pogosto izvaja veliko akterjev, verige podizvajalcev pa postajajo čedalje bolj zapletene. Splošna uredba o varstvu podatkov uvaja posebne obveznosti, ki začnejo veljati, ko (pod)obdelovalec namerava zaposliti drugega akterja in s tem doda verigi nov člen, tako da mu zaupa dejavnosti, ki so potrebne za obdelavo osebnih podatkov. Analiza, ali ponudnik storitev deluje kot

⁶⁶ Glej Mnenje 14/2019 o osnutku standardnih pogodbenih določil, ki jih je predložil danski nadzorni organ (člen 28(8) Splošne uredbe o varstvu podatkov), točka 43.

⁶⁷ Glej del II, pododdelek 1.6 („Podobdelovalci“).

⁶⁸ Glej Skupno mnenje Evropskega odbora za varstvo podatkov in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov 1/2021 o standardnih pogodbenih določilih med upravljavci in obdelovalci, točka 39.

podobdelovalec, se izvede v skladu z zgoraj opisanim v zvezi s pojmom obdelovalec (glej točko 83 zgoraj).

152. Čeprav je lahko veriga dokaj dolga, upravljavec pri določitvi namena in sredstev obdelave ohrani ključno vlogo. Člen 28(2) Splošne uredbe o varstvu podatkov določa, da obdelovalec ne zaposli drugega obdelovalca brez predhodnega posebnega ali splošnega pisnega dovoljenja upravljavca (vključno v elektronski obliki). V primeru splošnega pisnega dovoljenja mora obdelovalec obvestiti upravljavca o vseh nameravanih spremembah glede vključitve dodatnih obdelovalcev ali njihove zamenjave, s čimer se upravljavcu omogoči, da nasprotuje tem spremembam. Obdelovalec mora v obeh primerih pridobiti upravljavčevo pisno dovoljenje, preden se katera koli obdelava osebnih podatkov zaupa podobdelovalcu. Za izvedbo ocene in sprejetje odločitve o tem, ali se dovoli oddaja del podizvajalcem, bo moral obdelovalec zagotoviti upravljavcu podatkov seznam predvidenih podobdelovalcev (vključno za vsakega: njihove lokacije, kaj bodo naredili in dokaz o tem, kakšne zaščitne ukrepe so izvedli).⁶⁹
153. Predhodno pisno dovoljenje je lahko posebno, tj. če se nanaša na konkretnega podobdelovalca za konkretno dejavnost obdelave in v konkretnem času, ali pa splošno. To bi moralo biti navedeno v pogodbi ali drugem pravnem aktu, ki ureja obdelavo.
154. Kadar se upravljavec odloči, da bo ob podpisu pogodbe sprejel konkretne podobdelovalce, bi bilo treba v pogodbo ali priložo k njej vključiti seznam odobrenih podobdelovalcev. Seznam bi bilo nato treba posodabljalati v skladu s splošnim ali posebnim dovoljenjem, ki ga da upravljavec.
155. Če se upravljavec odloči, da bo dal **posebno dovoljenje**, bi moral v pisni obliki navesti, na katerega podobdelovalca in na kakšno dejavnost obdelave se nanaša. Upravljavec bo moral pred njeno uvedbo dovoliti vsako nadaljnjo spremembo. Če v določenem roku ni odgovora na obdelovalčev zahtevek za posebno dovoljenje, bi se moral šteti za zavrženega. Upravljavec bi se moral odločiti, ali bo dovoljenje izdal ali zavrnil, pri tem pa upoštevati svojo obveznost, da uporablja le obdelovalce, ki zagotavljajo „zadostna jamstva“ (glej pododdelek 1.1 zgoraj⁷⁰).
156. Upravljavec lahko zagotovi tudi **splošno dovoljenje** v zvezi z uporabo podobdelovalcev (v pogodbi, vključno s seznamom podobdelovalcev v prilogi k njej), ki bi moralo biti dopolnjeno z merili, na katerih naj temelji izbira podobdelovalca (na primer jamstva v smislu tehničnih in organizacijskih ukrepov, strokovno znanje, zanesljivost in viri).⁷¹ V tem primeru mora obdelovalec pravočasno obvestiti upravljavca o vsakem nameravanim dodajanju ali zamenjavi podobdelovalca(-cev), kar upravljavcu zagotavlja možnost ugovaranja.
157. Glavna razlika med posebnim in splošnim dovoljenjem je v obeh primerih v pomenu, ki se pripisuje upravljavčevemu molku: v primeru splošnega dovoljenja se lahko to, da upravljavec ni ugovarjal v določenem roku, razlaga kot dovoljenje.
158. Pogodba bi morala v obeh primerih vključevati podatke o roku za upravljavčevo odobritev ali ugovor in o tem, kako stranke nameravajo komunicirati v zvezi s to temo (na primer predloge). Ta rok bi moral biti razumen glede na vrsto obdelave, zapletenost dejavnosti, zaupanih obdelovalcu (in podobdelovalcem), in razmerje med strankami. Poleg tega bi morala pogodba vključevati podatke o

⁶⁹ Te informacije so potrebne, da lahko upravljavec upošteva načelo odgovornosti iz člena 24 in določbe iz členov 28(1) in 32 ter poglavja V Splošne uredbe o varstvu podatkov.

⁷⁰ Glej del II – pododdelek 1.1 („Izbira obdelovalca“).

⁷¹ Ta dolžnost upravljavca izvira iz načela odgovornosti iz člena 24 in iz obveznosti upoštevanja določb členov 28(1) in 32 ter poglavja V Splošne uredbe o varstvu podatkov.

praktičnih korakih, ki sledijo upravljavčevemu ugovoru (na primer z določitvijo roka, do katerega bi se morala upravljavec in obdelovalec odločiti, ali se obdelava prekine).

159. Ne glede na merila, ki jih predlaga upravljavec za izbiro ponudnikov, obdelovalec še naprej v celoti odgovarja upravljavcu za izpolnjevanje obveznosti podobdelovalcev (člen 28(4) Splošne uredbe o varstvu podatkov). Obdelovalec bi zato moral poskrbeti, da predlaga podobdelovalce, ki zagotavljajo zadostna jamstva.
160. Poleg tega mora obdelovalec, kadar namerava uporabiti (pooblaščenega) podobdelovalca, z njim skleniti pogodbo, ki nalaga enake obveznosti, kot so tiste, ki jih prvemu obdelovalcu naloži upravljavec, ali pa mora obveznosti naložiti drug pravni akt v skladu s pravom Unije ali pravom države članice. Celotno verigo dejavnosti obdelave morajo urejati pisni sporazumi. Nalaganje „enakih“ obveznosti bi bilo treba razlagati na funkcionalen in ne na formalen način: ni nujno, da pogodba vključuje popolnoma enake besede, kot so tiste, uporabljene v pogodbi med upravljavcem in obdelovalcem, zagotoviti pa bi morala, da so obveznosti vsebinsko enake. To prav tako pomeni, da če obdelovalec podobdelovalcu zaupa posamezen del obdelave, za katerega nekatere od obveznosti ne morejo veljati, take obveznosti ne bi smele biti „privzeto“ vključene v pogodbo s podobdelovalcem, ker bi to povzročilo zgolj negotovost. Kar zadeva pomoč pri obveznostih, ki se nanašajo na kršitev varstva podatkov, bi lahko na primer podobdelovalec neposredno obvestil upravljavca o kršitvi varstva podatkov, če se s tem vsi trije strinjajo. V primeru takega neposrednega uradnega obvestila pa bi bilo treba obvestiti obdelovalca, ki bi moral prejeti kopijo uradnega obvestila.

2 POSLEDICE SKUPNEGA UPRAVLJANJA

2.1 Določitev dolžnosti vsakega od skupnih upravljavcev na pregleden način z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov

161. Člen 26(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov določa, da skupni upravljavci na pregleden način z medsebojnim dogovorom določijo dolžnosti vsakega od njih z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu z uredbo.
162. Skupni upravljavci morajo zato določiti „kdo kaj dela“, tako da se med seboj odločijo, kdo bo izvedel katere naloge in s tem zagotovil, da bo obdelava skladna z veljavnimi obveznostmi iz Splošne uredbe o varstvu podatkov v zvezi z zadevno skupno obdelavo. Drugače povedano, porazdelitev odgovornosti za zagotavljanje skladnosti je treba izvesti na podlagi uporabe pojma „vsakega od njih“ v členu 26(1). To pa ne izključuje dejstva, da so v pravu Unije ali pravu države članice že morda navedene določene odgovornosti vsakega od skupnih upravljavcev. V tem primeru bi moral dogovor skupnih upravljavcev obravnavati tudi vse dodatne odgovornosti, potrebne za zagotavljanje skladnosti s Splošno uredbo o varstvu podatkov, ki jih pravne določbe ne obravnavajo.⁷²
163. Ta pravila so namenjena zagotavljanju, da je odgovornost za zagotavljanje skladnosti s pravili o varstvu podatkov v primeru več vključenih akterjev, zlasti v okoliščinah zapletene obdelave podatkov, jasno dodeljena, da se prepreči zmanjšanje varstva osebnih podatkov ali da negativno navzkrižje pristojnosti

⁷² „Dogovor med skupnimi upravljavci bi moral v vsakem primeru celovito obravnavati vse odgovornosti skupnih upravljavcev, vključno s tistimi, ki so bile že določene v zadevnem pravu Unije ali pravu države članice in brez poseganja v obveznost skupnih upravljavcev, da posredujejo bistveno vsebino dogovora med skupnimi upravljavci v skladu s členom 26(2) Splošne uredbe o varstvu podatkov.“

povzroči vrzeli, pri čemer nekaterih obveznosti ne izpolnjuje nobena od strank, vključenih v obdelavo. Pojasniti je treba, da morajo biti vse odgovornosti dodeljene glede na dejanske okoliščine za doseg operativnega dogovora. Evropski odbor za varstvo podatkov ugotavlja, da se pojavljajo primeri, v katerih vpliv enega skupnega upravljavca in njegov dejanski vpliv zapletata doseganje dogovora. Vendar pa te okoliščine ne vodijo do zanikanja skupnega upravljanja in ne morejo služiti oprostitvi obveznosti katere koli stranke v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov.

164. Natančneje, člen 26(1) določa, da morajo skupni upravljavci določiti dolžnosti (tj. naloge) vsakega od njih z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov, „*zlasti*“ v zvezi z uresničevanjem pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, in nalogami glede zagotavljanja informacij iz členov 13 in 14, razen če in kolikor so dolžnosti vsakega od upravljavcev določene s pravom Unije ali pravom države članice, ki velja za upravljavce.
165. Iz te določbe izhaja, da morajo skupni upravljavci opredeliti, kateri od njih bo pristojen za odgovarjanje na zahteve, ko posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, uresničujejo svoje pravice, dodeljene s Splošno uredbo o varstvu podatkov, in za to, da se jim zagotavljajo informacije, kakor zahtevata člena 13 in 14 Splošne uredbe o varstvu podatkov. To se nanaša le na to, da v medsebojnem razmerju opredelijo, katera od strank mora odgovoriti na katero zahtevo posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo. Ne glede na vsak tak dogovor, se lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, obrne na katerega koli od skupnih upravljavcev v skladu s členom 26(3) Splošne uredbe o varstvu podatkov. Vendar pa iz uporabe izraza „*zlasti*“ izhaja, da obveznosti, ki so predmet dodelitve dolžnosti za zagotavljanje skladnosti vsake od vključenih strank, kakor je navedeno v tej določbi, niso izčrpne. Iz tega sledi, da razdelitev dolžnosti med skupnimi upravljavci za zagotavljanje skladnosti ni omejena na področja, navedena v členu 26(1), ampak zajema druge upravljavčeve dolžnosti iz Splošne uredbe o varstvu podatkov. Skupni upravljavci morajo namreč poskrbeti, da je celotna skupna obdelava popolnoma skladna s Splošno uredbo o varstvu podatkov.
166. S tega vidika ukrepi za zagotavljanje skladnosti in s tem povezane obveznosti, ki bi jih morali skupni upravljavci upoštevati pri določitvi dolžnosti vsakega od njih, poleg tistih, ki so izrecno navedene v členu 26(1), med drugim, brez omejitev, vključujejo:
- izvajanje splošnih načel o varstvu podatkov (člen 5),
 - pravno podlago obdelave⁷³ (člen 6),
 - varnostne ukrepe (člen 32),
 - uradno obvestilo nadzornemu organu in posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, o kršitvi varstva osebnih podatkov⁷⁴ (člena 33 in 34),
 - ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov (člena 35 in 36)⁷⁵,

⁷³ Čeprav Splošna uredba o varstvu podatkov skupnim upravljavcem ne preprečuje uporabe različne pravne podlage za različna dejanja obdelave, ki jo izvajajo, je priporočljivo, da se, kadar koli je to mogoče, uporabi ista pravna podlaga za določen namen.

⁷⁴ Glej tudi Smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov o uradnem obvestilu o kršitvi varstva osebnih podatkov po Uredbi 2016/679, WP 250 rev.01, ki določa, da bo skupno upravljanje vključevalo „*določitev, katera stranka bo odgovorna za izpolnjevanje obveznosti iz členov 33 in 34. Delovna skupina iz člena 29 priporoča, da pogodbeni dogovori med skupnimi upravljavci vključujejo določbe, ki določajo, kateri upravljavec bo prevzel vodilno vlogo pri zagotavljanju skladnosti z obveznostmi v zvezi z uradnim obvestilom o kršitvi varstva osebnih podatkov iz Splošne uredbe o varstvu podatkov oziroma bo zanjo odgovoren*“ (str. 13).

⁷⁵ Glej tudi Smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov glede ocen učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov, WP 248 rev.01, ki določajo: „*Kadar dejanje obdelave vključuje skupne upravljavce, morajo natančno*

- uporabo obdelovalca (člen 28),
 - prenose podatkov v tretje države (poglavje V),
 - organiziranje stika s posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, in nadzornimi organi.
167. Druge teme, ki bi jih bilo treba obravnavati glede na zadevno obdelavo in namero strank, so na primer omejitve, da bi eden od skupnih upravljavcev osebne podatke uporabil za drug namen. Glede tega sta oba upravljavca vedno dolžna zagotoviti, da imata pravno podlago za obdelavo. V okviru skupnega upravljanja pa si včasih en upravljavec osebne podatke izmenja z drugim. Zaradi odgovornosti je vsak skupni upravljavec dolžan poskrbeti za to, da se podatki nadalje ne obdelujejo na način, ki je nezdržljiv z nameni, za katere jih je upravljavec, ki izmenjuje podatke, prvotno zbral.⁷⁶
168. Skupni upravljavci lahko imajo določeno stopnjo prožnosti pri razdelitvi in dodelitvi obveznosti med seboj, dokler zagotavljajo popolno skladnost s Splošno uredbo o varstvu podatkov v zvezi z zadevno obdelavo. Pri dodelitvi bi bilo treba upoštevati dejavnike, kot so, kdo je pristojen in kdo lahko učinkovito zagotovi pravice posameznika, na katerega se osebni podatki nanašajo, ter izpolni ustrezne obveznosti iz Splošne uredbe o varstvu podatkov. Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča dokumentiranje ustreznih dejavnikov in izvedbo notranje analize za dodelitev različnih obveznosti. Ta analiza je del dokumentacije v skladu z načelom odgovornosti.
169. Obveznosti ni treba enakomerno porazdeliti med skupne upravljavce. Glede tega je Sodišče EU nedavno opozorilo, da „*obstoj solidarne odgovornosti ne pomeni nujno enake odgovornosti različnih subjektov, udeleženih pri obdelavi osebnih podatkov*“.⁷⁷ Vendar obstajajo primeri, ko vseh obveznosti ni mogoče razdeliti in bodo morda morali vsi skupni upravljavci izpolnjevati enake zahteve, ki izhajajo iz Splošne uredbe o varstvu podatkov, pri čemer se upoštevajo narava in okoliščine skupne obdelave. Skupni upravljavci, ki na primer uporabljajo skupna orodja ali sisteme za obdelavo podatkov, morajo zagotoviti predvsem skladnost z načelom omejitve namena in izvajati ustrezne ukrepe za zagotavljanje varnosti osebnih podatkov, ki se obdelujejo s skupnimi orodji.
170. Drug primer je zahteva, da vsak skupni upravljavec hrani evidenco o dejavnostih obdelave ali imenuje pooblaščen osebo za varstvo podatkov, če so izpolnjeni pogoji iz člena 37(1). Te zahteve se ne nanašajo na skupno obdelavo, ampak veljajo zanje kot upravljavce.

2.2 Dodelitev odgovornosti je treba izvesti z dogovorom.

2.2.1 Oblika dogovora

171. Člen 26(1) Splošne uredbe o varstvu podatkov kot novo obveznost za skupne upravljavce določa, da bi morali določiti dolžnosti vsakega od njih „*z medsebojnim dogovorom*“. Splošna uredba o varstvu podatkov ne določa pravne oblike tega dogovora. Zato se lahko skupni upravljavci o obliki dogovora sami dogovorijo.

opredeliti obveznosti vsakega od njih. V njihovi oceni učinka v zvezi z varstvom podatkov bi morale biti navedeno, katera stranka je odgovorna za različne ukrepe, namenjene obravnavi tveganj ter zaščiti pravic in svoboščin posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Vsak upravljavec podatkov bi moral navesti svoje potrebe in izmenjati koristne informacije, ne da bi bodisi ogrozil skrivnosti (na primer: varstvo poslovnih skrivnosti, intelektualne lastnine, zaupnih poslovnih informacij) bodisi razkril šibke točke“ (str. 7).

⁷⁶ Za vsako razkritje, ki ga izvede upravljavec, je potrebna zakonita podlaga in ocena združljivosti ne glede na to, ali je uporabnik ločen ali skupni upravljavec. Z drugimi besedami, obstoj razmerja skupnega upravljanja samo po sebi ne pomeni, da lahko skupni upravljavec, ki prejme podatke, tudi zakonito obdeluje podatke za dodatne namene, ki so zunaj obsega skupnega nadzora.

⁷⁷ Sodba v zadevi *Wirtschaftsakademie*, C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388, točka 43.

172. Poleg tega je dogovor o dodelitvi odgovornosti zavezujoč za vsakega od skupnih upravljavcev. Dogovorijo se in zavežejo *drug do drugega*, da bodo odgovarjali za izpolnjevanje obveznosti vsakega od njih, določenih v dogovoru kot njihova odgovornost.
173. Evropski odbor za varstvo podatkov zato zaradi pravne varnosti priporoča, tudi če v Splošni uredbi o varstvu podatkov za pogodbo ali drug pravni akt ni pravne zahteve, da se dogovor doseže v obliki zavezujočega dokumenta, kot je pogodba ali drug pravno zavezujoč akt, v skladu s pravom Unije ali države članice, ki velja za upravljavce. To bi zagotovilo varnost in bi se lahko uporabilo za dokazovanje preglednosti in odgovornosti. V primeru neskladnosti z dogovorjeno dodelitvijo, določeno v dogovoru, njegova zavezujoča narava upravljavcu namreč omogoča, da uveljavi odgovornost drugega za to, kar je bilo v dogovoru navedeno, da je njegova odgovornost. V skladu z načelom odgovornosti bodo skupni upravljavci z uporabo pogodbe ali drugega pravnega akta lahko dokazali, da izpolnjujejo obveznosti, ki jim jih nalaga Splošna uredba o varstvu podatkov.
174. Način, po katerem se dodelijo odgovornosti, tj. naloge, vsakemu skupnemu upravljavcu, mora biti v dogovoru naveden v jasnem in preprostem jeziku.⁷⁸ Ta zahteva je pomembna, saj zagotavlja pravno varnost in preprečuje morebitna navzkrižja ne samo v razmerju med skupnimi upravljavci, ampak tudi do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in organov za varstvo podatkov.
175. Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča, da za boljšo opredelitev dodelitve odgovornosti med strankami dogovor vsebuje tudi splošne informacije o skupni obdelavi z navajanjem zlasti vsebine in namena obdelave, vrste osebnih podatkov in kategorij posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.

2.2.2 Obveznosti do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki

176. Splošna uredba o varstvu podatkov določa več obveznosti skupnih upravljavcev do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki:

Dogovor ustrezno odraža vlogo vsakega od skupnih upravljavcev in njegovo razmerje do posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki

177. Kot dopolnitev tega, kar je razloženo v oddelku 2.1 teh smernic, je pomembno, da skupni upravljavci v dogovoru pojasnijo vlogo vsakega od njih, „*zlasti*“ v zvezi z uresničevanjem pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, in nalogami vsakega od njih glede zagotavljanja informacij iz členov 13 in 14. V členu 26 Splošne uredbe o varstvu podatkov je poudarjen pomen teh posebnih obveznosti. Skupni upravljavci se morajo zato organizirati in dogovoriti, kako se bodo zagotavljale informacije in kdo jih bo zagotavljal ter kako se bodo zagotavljali odgovori na zahteve posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki in kdo jih bo zagotavljal. Ne glede na vsebino dogovora o tej določeni točki, se lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, obrne na katerega koli od skupnih upravljavcev, da uresniči svojo pravico v skladu s členom 26(3), kot je podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju.
178. Način organiziranja teh obveznosti v dogovoru bi moral „*ustrezno*“, tj. točno odražati resnične okoliščine dejanske skupne obdelave. Če na primer za namen skupne obdelave samo eden od skupnih upravljavcev komunicira s posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, bi lahko bil tak

⁷⁸ Kot je navedeno v uvodni izjavi 79 Splošne uredbe o varstvu podatkov „[...] *pristojnost in odgovornost upravljavcev in obdelovalcev, tudi v povezavi s spremljanjem in ukrepi nadzornih organov, zahtevajo jasno dodelitev odgovornosti na podlagi te uredbe, tudi kadar upravljavec namene in sredstva obdelave določi skupaj z drugimi upravljavci*“.

obdelovalec v boljšem položaju za obveščanje posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in morda za odgovarjanje na njihove zahteve.

Vsebina dogovora se da na voljo posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki

179. Namen določbe je zagotoviti, da se posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, seznani z „vsebino dogovora“. Posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, mora biti na primer popolnoma jasno, kateri upravljavec podatkov deluje kot kontaktna točka za uresničevanje pravic posameznika, na katere se nanašajo osebni podatki (čeprav lahko uresničuje pravice glede vsakega skupnega upravljavca in proti njemu). Obveznost dati na voljo vsebino dogovora posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, je pomembna v primeru skupnega upravljanja, da posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ve, kateri od upravljavcev je za kaj odgovoren.
180. V Splošni uredbi o varstvu podatkov ni določeno, kaj bi moral zajemati pojem „vsebina dogovora“. Evropski odbor za varstvo podatkov priporoča, da vsebina dogovora zajema najmanj vse elemente informacij iz členov 13 in 14, ki bi že morali biti dostopni posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, za vsakega od teh elementov pa bi moralo v dogovoru biti navedeno, kateri skupni upravljavec je odgovoren za zagotavljanje skladnosti s temi elementi. Vsebina dogovora mora navajati tudi kontaktno točko, če je določena.
181. Način dostopnosti teh informacij posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni določen. Drugače kot druge določbe Splošne uredbe o varstvu podatkov (kot je člen 30(4) v zvezi z evidencami obdelave ali člen 40(11) v zvezi z registrom odobrenih kodeksov ravnanja), člen 26 ne določa, da bi morale biti dostopne „na zahtevo“ niti „objavljene na ustrezne načine“. Zato je skupnim upravljavcem prepuščeno, da se odločijo, kateri je najučinkovitejši način, da se posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, omogoči dostop do vsebine dogovora (na primer skupaj z informacijami iz člena 13 ali 14, v politiki zasebnosti ali z zahtevo pooblaščenim osebi za varstvo podatkov, če obstaja, ali kontaktni točki, če je morda bila določena). Vsak od skupnih upravljavcev bi moral zagotoviti, da se informacije zagotavljajo dosledno.

Z dogovorom se lahko določi kontaktna točka za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki

182. Člen 26(1) določa možnost, da skupni upravljavci v dogovoru določijo kontaktno točko za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki. Ta določitev ni obvezna.
183. Obveščenost o enem načinu vzpostavitve stika z več mogočimi skupnimi upravljavci posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, omogoča, da vedo, s kom lahko navežejo stik glede vseh vprašanj, ki se nanašajo na obdelavo njihovih osebnih podatkov. Poleg tega več skupnim upravljavcem omogoča učinkovitejše usklajevanje odnosov in komunikacij s posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki.
184. Evropski odbor za varstvo podatkov zato priporoča, da skupni upravljavci določijo tako kontaktno točko za lažje uresničevanje pravic posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.
185. Kontaktna točka je lahko pooblaščen osebja za varstvo podatkov, če je imenovana, predstavnik v Uniji (za skupne upravljavce, ki nimajo sedeža v Uniji) ali druga kontaktna točka, kjer je mogoče pridobiti informacije.

Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, lahko ne glede na pogoje dogovora uresničujejo svoje pravice glede vsakega od upravljavcev in proti vsakemu od njih.

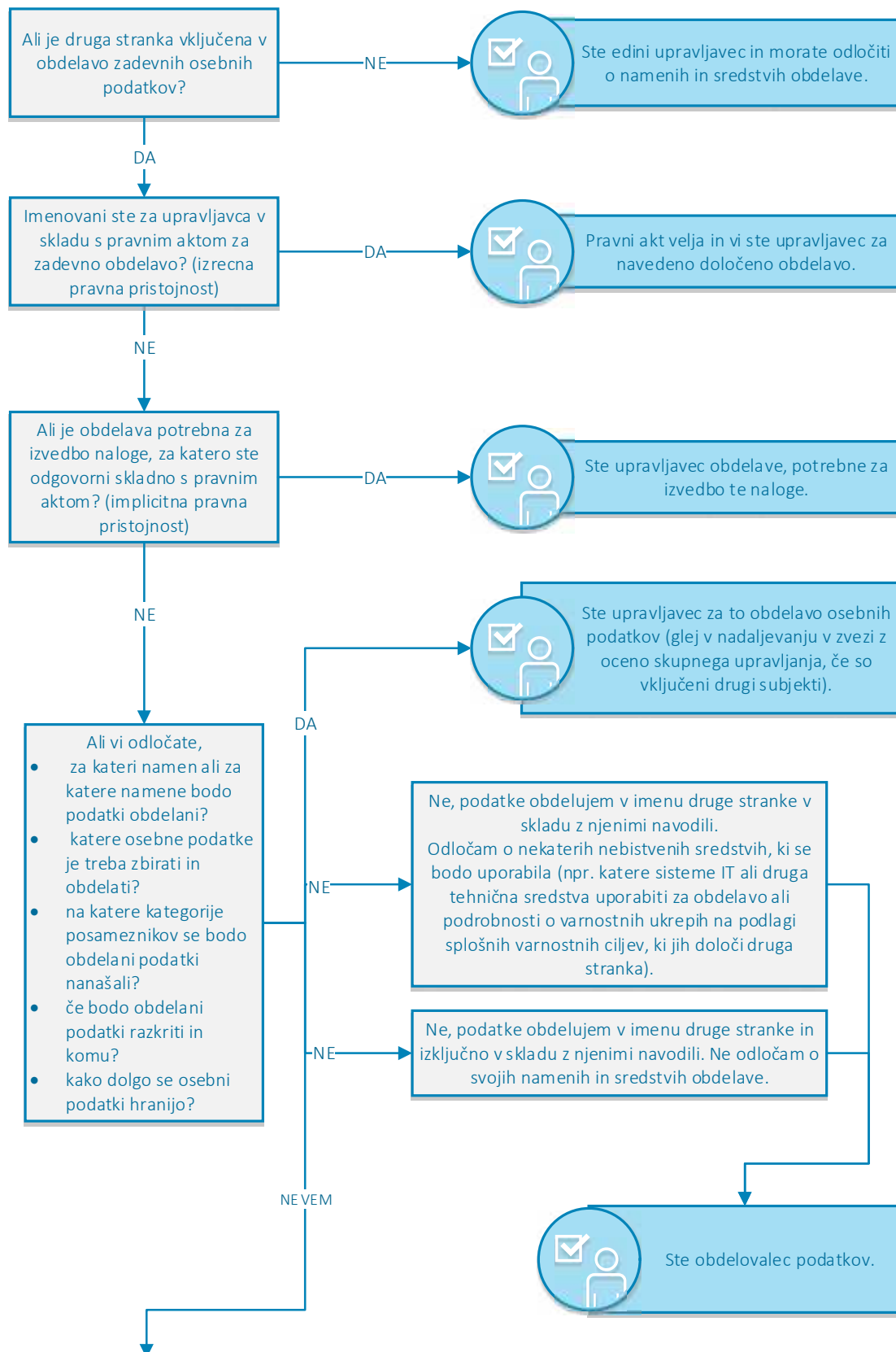
186. V skladu s členom 26(3) posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ne zavezujejo pogoji dogovora in lahko uresničuje svoje pravice v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov glede vsakega od upravljavcev in proti vsakemu od njih.
187. Na primer v primeru skupnih upravljavcev s sedežem v različnih državah članicah ali če ima samo eden od skupnih upravljavcev sedež v Uniji, lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, po svoji izbiri naveže stik bodisi z upravljavcem s sedežem v državi članici, v kateri ima običajno prebivališče ali v kateri je njegov kraj dela, bodisi z upravljavcem s sedežem drugje v EU ali EGP.
188. Tudi če je v dogovoru in njegovi vsebini, ki je na voljo, navedena kontaktna točka za sprejem in obravnavo vseh zahtev posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, se lahko posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, še vedno odločijo drugače.
189. Zato je pomembno, da skupni upravljavci v svojem dogovoru vnaprej uredijo, kako bodo upravljali odgovore na zahteve, ki bi jih lahko prejeli od posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki. Glede tega se priporoča, da skupni upravljavci drugim pristojnim upravljavcem ali določeni kontaktni točki pošljejo prejete zahteve za njihovo učinkovito obravnavo. Če bi morali posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, navezati stik z določeno kontaktno točko ali odgovornim upravljavcem, bi jih to čezmerno obremenilo, kar bi bilo v nasprotju s ciljem lažjega uresničevanja njihovih pravic v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov.

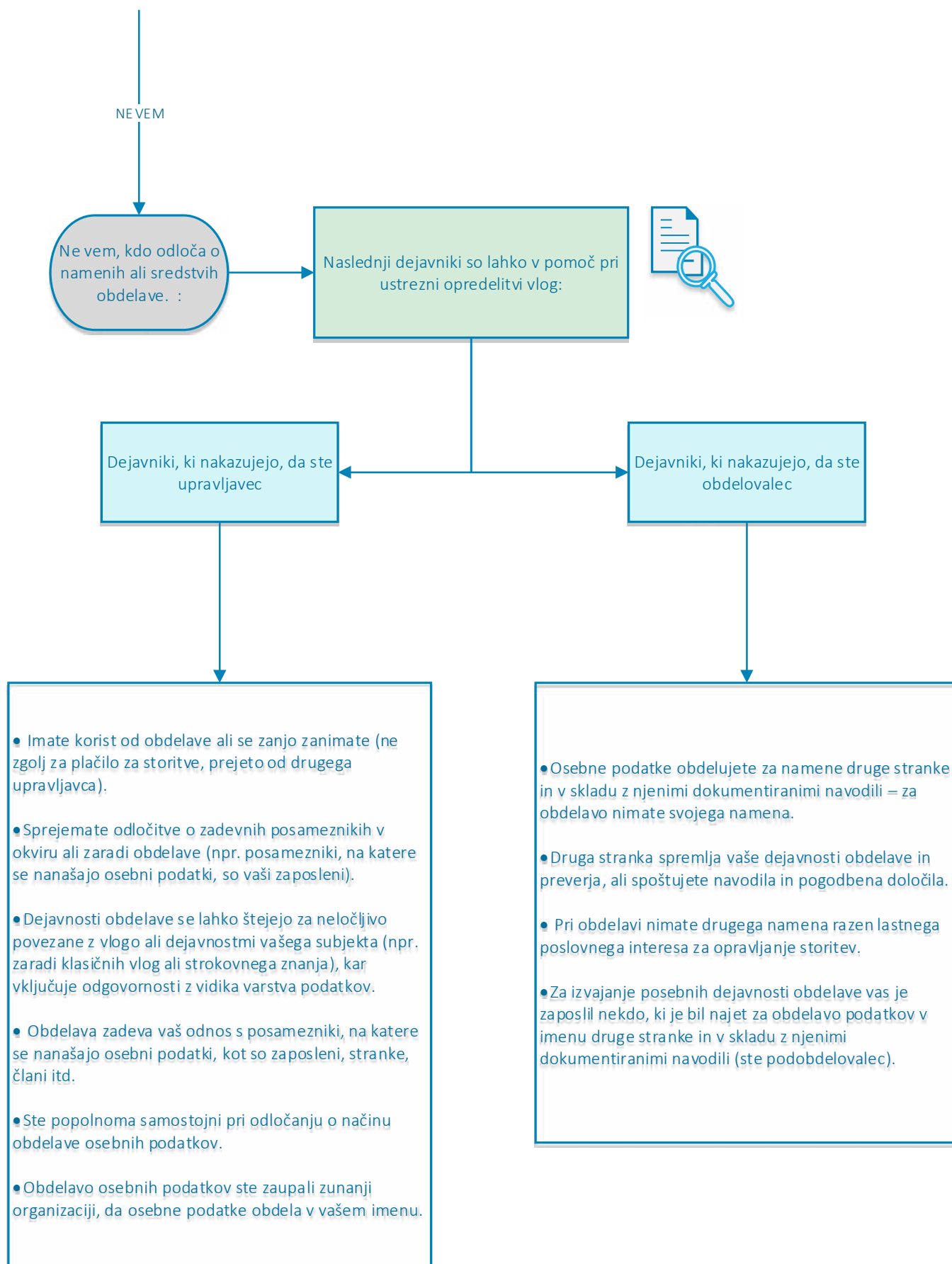
2.3 Obveznosti do organov za varstvo podatkov

190. Skupni upravljavci bi v dogovoru morali navesti način komuniciranja s pristojnimi nadzornimi organi za varstvo podatkov. To komuniciranje bi lahko zajemalo morebitno posvetovanje v skladu s členom 36 Splošne uredbe o varstvu podatkov, obvestilo o kršitvi varstva osebnih podatkov ali imenovanje pooblaščenih oseb za varstvo podatkov.
191. Opozoriti je treba, da za organe za varstvo podatkov pogoji dogovora niso zavezujoči bodisi glede vprašanja opredelitve strank za skupne upravljavce bodisi glede določene kontaktne točke. Zato lahko organi navežejo stik s katerim koli od skupnih upravljavcev za izvajanje svojih pooblastil v skladu s členom 58 v zvezi s skupnim upravljanjem.

Priloga I – Shematski prikaz za uporabo pojmov upravljavec, obdelovalec in skupni upravljavci v praksi

Opomba: Za pravilno oceno vloge posameznega vključenega subjekta je treba najprej opredeliti posamezno obdelavo osebnih podatkov in njen natančen namen. Če je vključenih več subjektov, je treba oceniti, ali so nameni in sredstva opredeljeni skupaj, kar pomeni skupno upravljanje.

Skupno upravljanje – Če ste upravljavec, druge stranke pa so vključene v obdelavo osebnih podatkov:

